

Resultat och analys av skolans
måluppfyllelse och kvalitet.

2010/2011

LBS Trollhättan

Kvalitets- redovisning

Kvalitet hörs.

För tre år sedan påbörjade vi en resa på LBS. En resa med syfte att uppmärksamma och synliggöra skolornas kvalitets- och förbättringsarbete. Utgångspunkten var att vända ett undanskymt och svårtillgängligt arbete till en central och aktiv process som på ett kraftfullt sätt kunde fungera som motor våra elevers lärande och utveckling.

Jämfört med tiden vid resans start är det tydligt hur kvalitetsarbetet idag tar betydligt mer plats i de samtal, reflektioner och diskussioner som förs vid planeringen, genomförandet och utvärderingen av utbildningen.

När jag besöker skolorna idag får jag tillfälle att lyssna och ta del av många intressanta samtal och diskussioner om kvalitetsförbättring. Både i konferensrummen, kontoren, uppehållsrummen och i klassrummen. Det tycker jag är stort. **Det är stort att sorlet idag alltmör rör sig kring måluppfyllelse och kvalitet, att samtalen växer i djup och bredd. Framför allt är det stort att våra elevers resultat går hand i hand med den utvecklingen!**

För mig är det ett tecken på att vi har valt rätt strategi för vårt kvalitets- och förbättringsarbete, och att vi har lyckats att vända retoriken kring vad kvalitet och förbättring faktiskt handlar om. Och det glädjer mig att snacket hänger samman med verkstad. Det bekräftar

att sättet som vi talar om vårt uppdrag ligger bakom hur vi agerar i vardagen och därmed ger effekt på elevernas utveckling mot målen.

Jag hoppas att du lika mycket som jag uppskattar att ta del av samtalens effekter och resultat så som de kommer till uttryck här – i 2010/2011 års kvalitetsredovisning. Men punkt sätter vi inte riktigt än

Jimmy Kjellström,
verksamhetschef

Foto: elever vid LBS i Trollhättan

05. Inledning

06. Grundfakta om LBS

07. Grundfakta om LBS i Trollhättan

08. Förutsättningar för verksamhetens måluppfyllelse 2010/2011

12. Underlag och metoder för att ta fram kvalitetsredovisningen

14. Beskrivning av fokusområden 2010/2011

19. Uppföljning av likabehandlings- och värdegrundsarbetet

20. Samlad bedömning och beslut

Bilagor:

- 1: Resultatsammanställning
- 2: Läroplansmål
- 3: Programsmål

Välkommen till LBS Trollhättans kvalitetsredovisning 2010/2011!

Syftet med kvalitetsredovisningen är att samla skolans personal, elever, föräldrar och andra intresserade kring vår skolas resultat och kvalitetsarbete.

I grunden ligger kraven på oss som gymnasieskola att redovisa våra resultat och hur vi hela tiden arbetar för att förbättra våra utbildningars kvalitet. Vi har också en övertygelse om att kvalitetsförbättring behöver en plattform som möjliggör samverkan och synliggörande av resultat och analyser.

Vårt kvalitetsarbete handlar om hur vi lyckas ge våra elever de förutsättningar de behöver både kunskaps- och värdegundsmässigt, som förberedelse inför det arbets- och samhällsliv som väntar var och en efter gymnasiet. Det är en ständigt pågående process som stärks av att vi systematiskt och metodiskt gör oss medvetna om vad vi gör, varför och vart det leder.

På LBS arbetar vi med verksamhetsgemensam uppföljning utifrån fyra olika kvalitetsperspektiv:

Ändamålsenlig och **funktionell** kvalitet avser skolans måluppfyllelse utifrån de huvuduppgifter och mål som skolan har genom läroplanen och program-/examensmålen för respektive utbildning.

Instrumentell kvalitet avser kvaliteten i de förutsättningar som har betydelse för att nå de mål och upp-

gifter som den funktionella kvaliteten tar fasta på (det vill säga kvaliteten i instrumenten). Till exempel att skolan arbetar på ett sätt som går i linje med författningarnas krav på skolan, eller lokalernas anpassning till utbildningen.

Slutligen använder vi begreppet **upplevd kvalitet** som gäller elevernas upplevelse av utbildningen i relation till elevernas personliga förväntningar och önskemål på utbildningen (det vill säga kvaliteten i upplevelsen av utbildningen hos de som skolan finns till för).

Dessa fyra begrepp hjälper oss att se på verksamheten ur flera perspektiv och att målfokusera arbetet. Alla perspektiv är viktiga för att förstå sig på helheten och hur man behöver bära sig åt för att förbättra på ett sätt som ger det resultat man vill ha. Däremot tar den ändamålsenliga och funktionella kvaliteten fasta på det som är skolans uppdrag, och är på så vis de viktigaste dimensionerna eftersom det är uppdraget som instrumenten och upplevelsen ska bidra till att omsätta.

I avsnittet "Samlad bedömning" kan du läsa vad skolan kommer fram till i sina bedömningar inom respektive kvalitetsdimension, utifrån de uppgifter som dels redovisas på de kommande sidorna, dels utifrån de uppgifter som redovisas i bilaga 1.

Syftet med kvalitetsredovisningen är att få en samlad bild av vår skolas kvalitetsarbete och resultat.

Det systematiska kvalitetsarbetet har under läsåret 2010/2011 varit ett prioriterat arbete för enheten LBS i Trollhättan; att tydliggöra och förbättra mål och resultat.

I grunden ligger dels krav på oss som skola att redovisa hur kontinuerligt vi arbetar för att förbättra våra utbildningars kvalitet och resultatuppföljning. Skolans kvalitetsarbete bygger på att alla som verkar inom utbildningen har en gemensam mötesplats och ett synsätt som stimulerar allas lust till lärande.

Kvalitet handlar om hur vi på bästa sätt i vardagen kan ta hand om varje elev, varje möte som stimulerar nya utmaningar, stolthet, att få lyckas, känna mening, engagemang, samhörighet och utveckling.

Allas lust till lärande är för mig i mitt rektorskap en grundläggande vision. Att skapa förutsättningar tillsammans med personal och lägga grunden för att varje enskild elev ges utrymme till att växa som människa, medmänniska. För att lyckas med detta måste alla ha en positiv syn på sin skola där varje individ måste känna ett välbefinnande.

Rektors bärande idéer. Skolan ska verka för att ge eleven en helhets-syn utifrån ett gemensamt synsätt på utveckling och lärande.

Skolan ska arbeta medvetet med att stärka elevens positiva sidor oavsett utgångspunkt samt ge förutsättningar till att skapa möten.

Peter Skarpvold
rektor

Grundfakta om LBS

LBS bedriver gymnasieutbildning inom medier och kreativa områden, med starkt fokus på skolans samhällsuppdrag. Närmre 2 000 elever läser idag någon av våra utbildningar **LBS Media, LBS Spelutveckling, LBS Speldesign, LBS Arkitekt, LBS Journalistik** och **LBS Musikproduktion** på någon av våra elva orter i Sverige: Borås, Halmstad, Helsingborg, Jönköping, Kristianstad, Kungälv, Lund, Motala, Nyköping, Trollhättan och Varberg.

Vi har bedrivit medieutbildning sedan 1996 och gymnasieutbildning i egen regi sedan 2001. År 2006 fick skolan nya ägare och sedan augusti 2007 ingår vi i friskolekoncernen AcadeMedia.

För verksamheten finns en verksamhetsledning bestående av verksamhetschef och biträdande verksamhetschef. För varje skolenhet ansvarar en rektor, med centralt verksamhetsstöd för kvalitetsuppföljning, organisation, ekonomi, marknadsföring, IT och HR.

Sambands- och sammanhangsperspektivet är bärande i alla utbildningar. Centralt är även det pedago-

giska perspektiv som tar vara på erfarenheter och ser både lyckanden och misslyckanden som utvecklande. Genom en inställning till lärandet som innebär att man måste våga pröva och våga misslyckas för att komma framåt, ska utbildningen vara en god bas för eleverna att arbeta strategiskt, praktiskt och kreativt inom både nya och traditionella kreativa områden.

Efter utbildningen ska eleverna vara rustade med:

- **behörighetsgivande slutbetyg** för vidare studier på högskola och universitet
- ett **hållbart förhållningssätt** – som individ, vuxen och som samhällsmedborgare
- **branschriktiga erfarenheter** och kännedom om arbetslivet
- en samling användbara **arbetsprover**

Framför allt är det uppgifterna och målen i läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf94) samt program-/examensmålen som är vägledande för verksamheten i alla dess delar – från planering till genomförande och förbättring.

Grundfakta om LBS i Trollhättan

Utbildning

LBS startade sin gymnasieutbildning i Trollhättan med utbildningen LBS Media läsåret 2007/2008. Läsåret 2008/2009 hade skolan tre program att erbjuda; LBS Media, LBS Spelutveckling och LBS Musikproduktion. Läsåret 2009/2010 antogs 62 nya elever till LBS i Trollhättan.

Elever

Skolan har i nuläget 148 elever. Inom LBS Media är det flickor som är överrepresenterade; 72% flickor respektive 28% pojkar. Inom LBS Spelutveckling är det pojkar som är överrepresenterade 89% respektive 11% flickor. Inom LBS Musikproduktion är det pojkar som är överrepresenterade 71% respektive 29% flickor. Eleverna kommer dels från Trollhättans kommun, dels från kringliggande kommuner inom Fyrbodal.

Personal

På LBS Trollhättan har vi ett 14-tal kärn- och karaktärlärare. Inom lärarkåren finns det lärare med lärarexamen samt grundläggande och fördjupad yrkesskicklighet inom karaktärsämnen.

Under läsåret 2010/2011 hade skolan på plats en skol-sköterska en dag i veckan samt skolläkare på plats en

dag per termin. Vaktmästare, IT-tekniker samt administratör låg som övriga tjänster på skolan.

Geografiskt läge

Skolan ligger i området Innovatum i Trollhättan. Från centrum tar det cirka 10 minuter med buss ut till Innovatum och från resecentrum till Innovatum tar det cirka 20 minuter.

Under läsåret 2010/2011 gjordes en intern lokalutredning för att ytterligare effektivisera lokalytan i förhållande till schemat.

Funktioner

Skollunch anordnades under hösten 2010 i samarbete med Storseglet, en cateringfirma som kör ut maten till skolan.

Skolhälsovården anordnas i skolans lokaler.

Finansiering

LBS Trollhättan finansieras via kommunala bidrag per elev.

Skolans förutsättningar

I det här avsnittet kan du läsa om skolans förutsättningar för att nå målen för verksamheten under läsåret 2010/2011.

Arbetsformer

LBS i Trollhättan utgår från läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf94) och dess grundläggande demokratiska värderingar samt huvudmål och riktlinjer:

- Kunskaper
- Normer och värden
- Elevernas ansvar och inflytande
- Utbildningsval- arbete och samhällsliv
- Bedömning och betyg

Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och på skolan få utveckla kunskap, kreativitet och låta varje enskild elev finna sin unika egenart .

LBS i Trollhättan följer vidare LBS övergripande mål och riktlinjer i form av arbetsplaner, kvalitetssäkring och arbetsbeskrivningar.

Alla som arbetar på LBS i Trollhättan ska vara väl insatta i det arbete som verksamheten och skolan står för; Lpf94, skolag och kursplaner ska ligga som grund för skolans framtida utvecklingsarbete.

Peter Skarpvold, rektor, leder och har ett övergripande ansvar gällande pedagogik och administrativ drift. Sara Karlsson, biträdande rektor, ansvarar för elevfrågor samt likabehandlings- och värdegrundsarbetet.

Vid mera övergripande frågor finns stöd i form av verksamhetsledning.

Arbetet med mål och riktning drivs av rektor som tillsammans med biträdande rektor och all personal planerar upp mål innehåll och tidsplan för kommande arbete för läsåret.

Lokaler och utrustning

Skolan genomgick under läsåret 2010/2011 uppfräschning av flertalet lokaler. Omålning av trapphus och grovstädning av samtliga golv genomfördes under läsåret.

Inköp till musikproduktion i form av hård- och mjukvara samt uppdatering av fotoutrustning genomfördes under läsåret 2010/2011.

Skolan hade under året ett rullande matschema. Detta matschema anpassades utefter elevernas mat-tider. Skolans matråd tillsammans med rektor utvärderade schemat.

Elevvården

Varje klass hade under läsåret en eller två klassföreståndare. Klassföreståndare hade ett stort ansvar gällande den första kontakten med eleven. Klasstiden och utvecklingssamtalen var forum för diskussion kring varje enskild elev. Även lärare som eleverna hade i sina respektive kurser blev ett naturligt stöd. Genom klasskonferenser fick varje klassföreståndare en bild av elevernas studiesituation. Samordnare för elevvården samt elevhälsan var biträdande rektor. Vid elevvårds-konferens var rektor sammankallande.

Elevhälsan bestående av skolsköterska, skolläkare, inhyrd extern kurator vid behov, specialpedagog gav en bra, trygg grund tillsammans med lärarkåren, biträdande rektor och rektor för varje enskild elev.

Elevråd

Elevrådet fick under 2010/2011 en nystart. Ett elevråd bildades under läsåret med representanter från varje program och årskurs. En gång i månaden träffades elevrådet. Rektor var inbjuden varannan månad för diskussion kring exempelvis elevfrågor och arbetsmiljö.

Under 2010/2011 testade skolan att genomföra en skolkonferens under våren 2011. Detta möte var positivt då elever och all personal kunde diskutera skolans utveckling.

Under läsåret började vi planera elevers delaktighet i planeringsarbetet.

Personal

Per 100 elever hade skolan 6,8 personal. 34% av lärarna hade 2010/2011 lärarbehörighet.

Under läsåret 2010/2011 bildades två pedagogiska mötesformer. En form tog upp vardagsproblem och kortsiktliga lösningsmetoder. Den andra formen var en mer långsiktig diskussion kring skolans måluppfyllelse. Lärarna var delaktiga i båda dessa forum.

Elever

Lsåret 2010/2011(september) gick 172 elever på LBS i Trollhättan.

Ökat intresse gällande pojkar kan man se för LBS Spelutveckling och LBS Musikproduktion.

Fördelningen uppdelat flickor 74 och pojkar 98. Eleverna från Fyrbodalkommunerna var flest till antalet.

Förutsättningarna för verksamhetens måluppfyllelse såg positiva ut. Det ökande elevantalet och behov av större lokaler löste sig efterhand i form av indelningar av gruppstorlekar.

Elever och personal

Här redovisas uppgifter om förutsättningarna för verksamhetens måluppfyllelse med avseende på elever och personal läsåret 2010/2011. Jämförelser över tid och mellan LBS skolor samt riksnivåer redovisas i bilaga 1.

Trollhättan 10/11	Antal elever (15 september 2010)	Andel flickor (15 september 2010)	Andel pojkar (15 september 2010)
Totalt	172	43%	57%
LBS Arkitekt	***	***	***
LBS Journalistik	***	***	***
LBS Media	79	72%	28%
LBS Musikprod.	38	29%	71%
LBS Spelutv.	55	11%	89%

Trollhättan 10/11	1:a-handssökande elever	Genomsnittligt meritvärde	Lägsta meritvärde	Högsta meritvärde
LBS Arkitekt	***	***	***	***
LBS Journalistik	***	***	***	***
LBS Media	***	***	***	***
LBS Musikprod.	***	***	***	***
LBS Spelutv.	***	***	***	***

Elevenkät. Respektive index nedan sammanfattar hur eleverna på skolan svarade på den koncerngemensamma och LBS-specifika enkät som genomfördes under vårterminen (mars). Enkäten utgick dels ifrån hur eleverna upplever utbildningen och tillvaron på skolan i linje med målen och riktlinjerna i läroplanen, samt i linje med övriga författningskrav på utbildningen och miljön i skolan (LBS enkät), dels i linje med elevernas egna förväntningar och önskemål kring utbildningen (koncerngemensam nöjdhetsenkät).

Varje index visar andel elever som på en skala mellan 1–10 svarat 7–10 (där 1 = missnöjd och 10 är mycket nöjd).

Index (LBS enkät)	Trollhättan 10/11
Användbar utbildning	79%
Meningsfull utbildning	81%
Trivsel	65%
Trygghet	73%

Svarsfrekvens	10/11
10/11	70%

Observera att elevernas upplevelse av hur skolan fungerar i linje med de krav som skollagen och övriga författningar ställer på skolan inte behöver överensstämma med hur nöjda eleverna är med utbildningen utifrån sina egna förväntningar och önskemål.

Nedan redovisas även hur stor andel av eleverna som svarade på enkäten.

Index (koncerngem. nöjdhetsenkät)	Trollhättan 2010/2011
Nöjdhet	78%
Rekommendation	82%
Trivsel	86%
Trygghet	88%
Kunskap	85%

Likabehandlings- och värdegrundsenkät (LoV-enkät). Nedan redovisas resultat från LBS årliga enkät inom likabehandling och värdegrund med avseende på huruvida eleverna på skolan upplever:

- att de har fått information om skolans likabehandlings- och värdegrundsarbete
- att de känner till vart de ska vända sig i händelse av att de själva eller andra elever upplever kränkningar
- att de har förtroende för att skolan agerar i händelse av kränkningar (observera att frågan är ny för 2010 års LoV-enkät)

- att de känner sig trygga på skolan
- att de själva har upplevt eller sett andra elever som utsatts för kränkningar av andra elever eller personal
- de själva har upplevt eller sett andra elever som utsatts för diskriminering av personal.

Nedan redovisas även hur stor andel av eleverna som svarade på enkäten.

Trollhättan	Information	Rutiner	Förtroende	Trygg	Kränt av elever	Kränt av personal	Diskriminerad
2010	92%	93%	95%	99%	5%	3%	6%

Svarsfrekvens	10/11
10/11	58%

Pedagogisk personal. Nedan redovisas uppgifter kring pedagogisk personal på skolan; andel behöriga lärare (P) och andel lärartjänster (T) samt antal lärartjänster (T), tjänster inom elevhälsan, studievägledning och skolledning (T) per 100 elever.

LBS uppgifter redovisas jämte den offentliga statistiken kring skolan (SIRIS). Observera att den offentliga statistiken inte inbegriper uppgifter kring lärarbehörighet uppdelat på lärare (personer) och heller inte uppgifter kring elevhälsa och studievägledning.

Trollhättan	Lärarbehörighet (T)	Lärarbehörighet (P)	Lärare (T)	Elevhälsa (T)	SYV (T)	Ledning (T)
2010-09 LBS	***	***	***	***	***	***
2010-10 SIRIS	22%	***	6,84	***	***	0,90

Medarbetarenkät. Respektive index nedan sammanfattar hur personalen svarade på den enkät som Svenskt kvalitetsindex (SKI) genomförde för samtliga verksamheter och skolor inom AcadeMedia i mars 2010. Resultaten visar hur personalen upplever LBS som arbetsplats i respektive avseende.

En utgångspunkt är att medarbetare som är nöjda med sin arbetsplats, känner engagemang och stolthet har bättre förutsättningar för att skapa goda förutsättningar för eleverna i deras utveckling och lärande.

Trollhättan	2010/2011
Attraktionskraft	86%
Engagemang	81%
Nöjdhet	75%

Underlag och arbetssätt

I det här avsnittet kan du läsa om hur vi gjorde för att planera, följa upp, utvärdera och redovisa 2010/2011 års insatser för att nå hög måluppfyllelse.

Målsättning, metoder och uppföljning

Med utgångspunkt från läroplanen arbetade LBS i Trollhättan med olika utvecklingsområden under läsåret. All personal samverkade kring förbättring och utvecklingsområden.

Under utvärderingsdagar i juni utvärderade vi våra uppsatta mål. Från utvärderingen och analysen, som var kopplad till läroplanen, sattes nya mål upp i en arbetsplan. Detta arbete gjordes i samverkan med all personal på enheten och blev en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Under läsåret samlade vi in all dokumentation kring kvalitetsarbetet kontinuerligt, och sammanställde detta sedan i en resultatutvärdering och kvalitetsredovisning.

Den kontinuerliga arbetsprocessen kring kvalitetsarbetet blev ett viktigt verktyg för att planera, genomföra och följa upp de utvecklingsområden som låg inplanerade i läsårsagendan.

Nationella prov

De nationella proven genomfördes vid LBS Trollhättan samtidigt som övriga skolor i Trollhättans kommun. Vi analyserade resultaten på de nationella proven, vilket gav en god ledning för bedömning av elevernas kunskaper när det gäller likvärdighet.

Betygsuppgifter

Resultat av satta betyg sammanställdes och gav underlag för en bedömning av hur väl eleverna nådde upp till kunskapsmålen i läroplan samt kursplan. Betygsuppgifterna sammanställdes och analyserades i slutet av läsåret.

Enkäter

Under läsåret genomförde vi olika elevenkäter. På enheten genomförde vi en likabehandlings- och värdegrundsenkät. Varje lärare genomförde även olika utvärderingar av sina kurser. Dessa utvärderingar gjordes i skrift och i diskussion muntligt med eleverna.

Utvärderingsseminarium

Utvärderingsseminarier genomfördes under terminens gång. Genomgång av betyg och resultat sammanställdes och redovisades i arbetslaget. I slutet av vårterminen sammanställdes alla utvecklingsområden. Utifrån analys av resultatet formades sedan utvecklingsområden till nästa läsår. Dessa utvecklingsområden blev prioriterade fokusområden inför läsåret 2011/2012.

Kvalitetsredovisning och arbetsplan

Slutligen sammanställdes skolans måluppfyllelse och kvalitet i en kvalitetsredovisning. Denna kvalitetsredovisning blev underlaget till skolans arbetsplan för läsåret 2011/2012.

Fokusområden 2010/2011

Här nedan beskrivs kort de områden som vi i vårt arbete under 2010/2011 fokuserade särskilt på för att trygga skolans måluppfyllelse utifrån vårt uppdrag så som det formuleras i skollag, läroplan (Lpf94) och program mål.

Betyg och bedömning: Ökad måluppfyllelse antal godkända betyg.

Det här låg till grund för vårt val av fokusområdet

Fokusområdet utgick ifrån att en stor andel elever inte nådde upp till betyget godkänt. Endast 79% av eleverna nådde de kunskapsmål som minst ska uppnås.

Vi satte oss ner och började diskutera och analysera vad tänkta orsaker till de låga resultaten berodde på.

Läroplanskoppling

Följande i läroplanen stod i fokus för vårt arbete inom detta område:

Skolan ska kvalitetssäkra undervisningen i varje kurs och ämne för att säkerställa att undervisningen på effektivt sätt planeras för att bidra till ökad måluppfyllelse i såväl kursplan, program mål och läroplan. "Betyget uttrycker i vad mån den enskilde eleven har uppnått de kunskapsmål som uttrycks i kursplanen för respektive kurs som definieras i betygskriterier" (Lpf 94; Bedömning och betyg, 2.5).

Syfte och mål för fokusområdet

Syftet för vårt arbete var att lyfta diskussionen kring måluppfyllelse inom betyg och bedömning. Se över innehåll i kursmål och läroplansmål. Syftet var också att se kopplingen mellan moment i undervisningen och det som står i styrdokumentet samt att eleverna kan bedöma sina studieresultat i förhållande till kraven i kursplanen.

Målet med fokusområdet betyg och bedömning var att höja antalet godkända betyg. Elever med lägst godkänt skulle hamna på minst 90%.

Genomförande

Skolan planerade en tydlig tidsplan för utvecklingsområdet. Vid arbetsplatsträffar under läsåret arbetade arbetslaget med att analysera, diskutera vårt arbete med betygsättning. Alla personal på skolan skulle vara delaktiga. Kärn- och karaktärsämneslärare arbetade tillsammans med övrig personal.

Uppföljning och utvärdering

Varje enskild lärare skulle följa upp sin planering och genomförandet av sin kurs. I kursutvärderingen sammanställdes resultaten skriftligt.

Redovisning

Arbetslaget skulle redovisa sitt delresultat av fokusområdet kontinuerligt under läsåret. Under läsåret skulle därför olika utvärderingsseminarier genomföras. Dessa seminarier skulle ligga som grund för ett systematiskt kvalitetsarbete på enheten. I juni skulle fokusområdet utvärderas och sammanställas i den slutliga kvalitetsredovisningen.

Hur kan vi på bästa sätt bidra till elevers lärande och samtidigt motivera elever att ta sitt ansvar över sina studier?

Det här låg till grund för vårt val av fokusområdet

Det som låg till grund för fokusområdet var att både elever och lärare hade en viss kunskap och medvetenhet kring arbetet med mål och bedömning. Samtliga medarbetare ansåg emellertid att vi inte var framme vid målet än utan att fokusområdet skulle bestå ytterligare under 2010/2011.

Läroplanskoppling

Elev och lärare arbetar tillsammans med att utveckla elevens inflytande över sitt arbete. Elev och lärare arbetar tillsammans med att fördjupa samt vidareutveckla demokratiska arbetsformer. Elev och lärare arbetar med att utveckla elevens förmåga att själv ta ansvar och tillsammans med andra ta initiativ och påverka sina villkor.

Syfte och mål för fokusområdet

Eleverna skulle bli mer medvetna och ta ansvar för sitt eget lärande och studieresultat. Läraren skulle tillsammans med varje elev ge fortlöpande information om elevens utvecklingsbehov. Genom samverkan med hemmet skulle informationen om elevens skolsituation och kunskapsutveckling tydliggöras.

Genomförande

I samverkan med eleverna skulle en studieplan tas fram för att tydliggöra hur undervisningen bidrar till elevernas lärande, hur eleverna når målen för utbildningen. Vid kursens start skulle läraren gå igenom kursmål och betygskriterier.

Uppföljning och utvärdering

Avstämning skulle ske kontinuerligt och tas upp vid klasskonferensen under höstterminen 2011/2012. Kursutvärdering skulle göras i slutet av varje kurs. Eleverna skulle i utvärderingen få ställda frågor om läraren varit tydlig med målformulering och vilka grunder betygsättning sker.

Redovisning

Arbetet med fokusområdet skulle redovisas i skolans kvalitetsredovisning som sammanställs i juni 2011.

Hur kan vi på bästa sätt bidra till elevers lärande och samtidigt motivera elever att ta sitt ansvar över sina studier?

Det här låg till grund för vårt val av fokusområdet

Syftet med arbetet inom fokusområdet var att bibehålla trivseln och tryggheten på skolan. Då elevenkäten genomfördes 2010/2011 ansåg 99% av eleverna att de kände sig trygga på skolan. Vi vill att alla som går och arbetar hos oss ska trivas och känna sig trygga. Syftet var att bevara den fina stämningen och gemenskapen som rådde på skolan under läsåret framöver.

Läroplanskoppling

Följande i läroplanen stod i fokus för vårt arbete inom detta område:

”Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i praktisk handling.” Vidare står att läsa att ”Alla som arbetar i skolan ska medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen, [...] aktivt motverka trakasserier mot och förtryck av individer och grupper” (Lpf94; Normer och värden, 2.2). ”Alla som arbetar i skolan ska gemensamt med eleverna ta ansvar för den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön” (Lpf94; Elevernas ansvar och inflytande, 2.3).

Mål för fokusområdet

Målet var att eleverna även fortsättningsvis skulle uppleva hög grad av trivsel och trygghet i skolan.

Genomförande

Arbetet skulle genomsyra hela skolan. Vid klassråd, elevråd skulle likabehandlings- och värderingsarbetet vara ett naturligt inslag i vardagsarbetet. Likabehandlingsplanen skulle vara känd och användas som ett dagligt verktyg i samtliga kurser.

Workshops och diskussionsforum gällande likabehandlings- och värdegrundsarbete, relationsstärkande aktiviteter, temadagar, föreläsningar samt ett aktivt och kontinuerligt arbete inom likabehandlings- och värdegrundsgruppen.

Uppföljning och utvärdering

Arbetet inom fokusområdet skulle följas upp genom utvecklingssamtal, trivsel- och trygghetsenkät, kursutvärderingar, klf-tid samt likabehandlings- och värdegrundsgruppens sammanträden.

Redovisning

Arbetet inom fokusområdet skulle redovisas i skolans kvalitetsredovisning, som sammanställs i juni 2011.

Hur kan vi på bästa sätt bidra till elevers lärande och samtidigt motivera elever att ta sitt ansvar över sina studier?

Det här låg till grund för vårt val av fokusområdet

Skolan ska sträva mot att varje elev:

- ska få stimulans att växa med uppgifter och möjligheter att utvecklas efter sina förutsättningar
- i sin kunskapsutveckling ska få möjlighet att se samband
- ska få de bästa samlade betingelser gällande bildning, tänkande och kunskapsutveckling.

Läroplanskoppling

Enligt Lpf94 måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. För att en skola ska utvecklas måste den fortlöpande ifrågasätta sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärdera sina resultat och pröva nya metoder.

Genomförande

Mot bakgrund av ovan skulle skolan sträva efter flexibla lösningar för organisation, kursutbud och arbetsformer. Under läsåret 2010/2011 skulle olika samarbetsprojekt inledas mellan kärn- och karaktärsämnen.

Olika arbetsformer skulle testas mellan olika ämnesgrupper samtidigt som utvecklingsområdet ständigt skulle diskuteras på våra pedagogiska möten. Vi skulle medvetet koppla in externa aktörer såsom universitet och högskola. Flera samarbetsforum skulle äga rum med arbetslivet i och utanför Trollhättan.

Uppföljning och utvärdering

Det ämnesövergripande arbetet på enheten skulle under läsåret följas upp kontinuerligt genom givna avstämningstillfällen. Under utvärderingsdagarna skulle en analys av utvecklingsarbetet genomföras. Denna analys skulle ligga som grund för ett fortsatt utvecklingsarbete inför läsåret 2011/2012.

Redovisning

Arbetet med fokusområdet skulle redovisas i skolans kvalitetsredovisning som sammanställs i juni 2011.

Förbättra och organisera stödundervisning.

Det här låg till grund för vårt val av fokusområdet

2009/2010 fick LBS i Trollhättan kritik för organisationen av stöd till elever. Vi beslutade att detta var ett viktigt område för utveckling kopplat till betyg och bedömning.

Läroplanskoppling

Följande i läroplanen stod i fokus för vårt arbete inom detta område:

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. Normerna för likvärdigheten anges genom de riksgiltiga målen. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolan resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar, behov och kunskapsnivå (Lpf 94).

Mål för fokusområdet

Stödundervisningen, vilken skulle ses över, skulle effektiviseras, förbättras och utvecklas för att bli mer tillgänglig och välbesökt.

Genomförande

Stödundervisningen skulle under läsåret 2010/2011 organiseras i lärarlag. Samtliga lärare skulle även delta i diskussioner under läsåret i olika pedagogiska forum.

Efter åtskilliga diskussioner kring hur stödundervisningen skulle se ut och hur den kan utvecklas och förbättras bestämde man sig inför läsåret 2010/2011 att Matematiken behövde ha en egen stödundervisning, för elever med behov av särskilt stöd men också för elever med behov i just matematik. Detta framgick efter att ha studerat resultaten från tidigare års nationella prov samt betyg som sattes i matematik under läsåret 2009/2010. Därför skulle tid avsättas till undervisande lärare i matematik så att denna kunde bedriva stödundervisning för Matematik A, Matematik B och Matematik C, här skulle fasta tider finnas att tillgå för eleverna.

Gällande annan typ av stödundervisning såsom hjälpmedel, studier, läxhjälp eller andra specialpedagogiska grepp skulle vi en annan variant. Här fanns på skolan en lärare med specialpedagogisk kompetens.

Uppföljning och utvärdering

Samtliga stödverksamheter skulle finnas med i en punkt i de åtgärdsprogram som upprättades under läsåret. För varje stödinsats skulle en uppföljning ske tillsammans med lärare elev- förälder.

Redovisning

Arbetet inom fokusområdet skulle redovisas i skolans kvalitetsredovisning, som sammanställs i juni 2011.

Uppföljning av skolans likabehandlings- och värdegrundsarbete

Text: Sara Karlsson, Johan Frennberg

Att de känner sig trygga på skolan.

Nedan redovisas resultat från LBS årliga enkät inom likabehandling och värdegrund (LoV-enkät) med avseende på huruvida eleverna upplever:

Att de själva har upplevt eller sett andra elever som utsatts för kränkningar av andra elever eller personal (observera att frågorna är omformulerade i 2010 års LoV-enkät).

Att de har fått information om skolans likabehandlings- och värdegrundsarbete.

Att de själva har upplevt eller sett andra elever som utsatts för diskriminering av personal.

Att de känner till vart de ska vända sig i händelse av att de själva eller andra elever upplever kränkningar.

Att de har förtroende för att skolan agerar i händelse av kränkningar (observera att frågan är ny för 2010 års LoV-enkät)

Svarsfrekvens	Lund	LBS
09/10		76%
10/11		73%

Trollhättan	Information	Rutiner	Förtroende	Trygg	Kränt av elever	Kränt av personal	Diskriminerad
2009	67%	84%	***	93%	***	***	***
2010	92%	93%	95%	99%	5%	3%	6%
LBS	Information	Rutiner	Förtroende	Trygg	Kränt av elever	Kränt av personal	Diskriminerad
2009	43%	66%	***	89%	***	***	***
2010	75%	90%	91%	98%	8%	4%	7%

Resultaten visar att skolan har blivit tydligare när det gäller rutiner under verksamhetsåret. En tydlig tidsplan har enheten satt i verket när och hur uppföljning och utvärdering sker under läsåret.

Ett utvecklingsområde som LBS Trollhättan tar på allvar är att arbeta vidare med är att belysa de elever som själva har upplevt eller sett andra elever som utsatts för diskriminering av personal.

Vi kan även se att syftet att bibehålla och stärka sammanhållningen har gett ett högre värde gällande trygghetsindex under läsåret 2010.

Samlad bedömning

av skolans måluppfyllelse och kvalitet 2010/2011.

I det här avsnittet sammanfattar rektorn skolans måluppfyllelse i sin helhet, utifrån 2010/2011 års resultat- och analysunderlag (se bilaga 1 för resultatsammanställning).

Instrumentell kvalitet

Utvecklingsområdena för 2010/2011 ligger som grund av den analys som gjordes föregående läsår. Lärarkåren lade tillsammans med rektor upp arbetet. Vi tog tillsammans fram läroplansmålen, kursmålen och via dialog och diskussion lade vi ut en pedagogisk utvecklingsplan för läsåret.

Rektor initierade vikten av ett systematiskt kvalitetsarbete under verksamhetsåret. Lektionsbesök av rektor var ett verktyg för att en ge fördjupad förståelse av arbetet som lärare utför. Rektor diskuterade efter lektionsbesök med varje enskild lärare för att sätta sig in i och bilda en förståelse för det arbete som utförs.

Olika lärargrupper bildades under läsåret. Syftet med dessa lärargrupper var att vi arbetar med gemensamma verksamhetsmål. Grunden utgick från läroplansmålen. Vi kan dock se att samverkan i form av ämnesövergripande arbete måste utvecklas och förbättras inför framtiden. Metoder och genomförande som lektionsbesök, auskultation och gemensamma lärarprojekt är pedagogiska redskap för att lyckas mot uppställda mål.

Ändamålsdefinierad kvalitet

Syftet med LBS verksamhet är att alla elever ska genomgå en fullständig gymnasieutbildning. Utbildningen ska ge var och en möjlighet till en harmonisk och allsidig utbildning. Eleverna ska ha den beredskap för den omställning som krävs när betingelser i arbetsliv och samhällsliv förändras.

Vi arbetade under läsåret med att få eleverna medvetna om vikten av närvaro, en viktig faktor för att uppnå ett slutbetyg. Efter elevvärdssamtal och elevvärdskonferenser skedde under läsåret en tätare uppföljning mellan lärare och berörd elev. Åtgärdsprogrammet spelade här en viktig kontrollfunktion för planering, genomförande och uppföljning.

Rektor gjorde under läsåret hembesök hos elever som inte kommer till skolan under långa perioder. Efter diskussion och analys av problemet lade skolan upp en handlingsplan för att motivera elever att komma igång.

När det gäller upplevd nöjdhet så har vi ökat med 2% från föregående läsår, se bilaga 1, tabell 3. LBS Trollhättan ligger totalt nu på 47% mycket nöjda i elevenkäten. Orsaken till ökningen kan bero på olika ingångar. Vi har öppnat upp och lagt tonvikten på arbetet med eleverna utifrån kunskap, utveckling och normer och värden.

I bilaga 1, tabell 2 redovisas den nationella statistiken (SIRIS) kring skolans genomströmning, slutbetyg, behörighet till högskola samt meritvärde. Statistiken baserar sig på elever som någon gång påbörjat utbildningen vid skolan och därefter genomfört utbildningen vid en annan skola. Därmed skiljer sig LBS genomströmning från den nationella uppföljningen.

Utgångspunkten är dock att alla elever som påbörjar utbildningen vid skolan också ska genomföra och fullfölja utbildningen vid skolan.

Hur har vi arbetat med att stärka det ändamålsenliga kvalitetsarbetet under 2010/2011?

Under läsåret arbetade enheten intensivt med att identifiera några åtgärder som vi upplevde som viktiga och som i hög grad och med största sannolikhet har påverkat och gett positiva resultat.

- Uppstart: avsatt tid vid läsårstart (lära känna dagar).
- Personalmöten har blivit till pedagogiska möten med identifierade utvecklingsområden kopplat till läroplanen.

- Utvecklingssamtal vid terminsstart.
- Arbete med betygs- och bedömningsmatriser.

Funktionell kvalitet

Betyg och bedömning

Det intressanta när man analyserar betygen är antalet IG minskar och att MVG ökar markant under läsåret 2010/2011. Läsåret 2009/2010 låg andelen IG totalt på 21% jämfört med 2010/2011 på 19%. Andelen MVG låg 2009/2010 på 13% jämfört med 2010/2011 på 21%.

Jag ser att vi har lyckats att vända en IG-trend, att vi får elever att arbeta mer målmedvetet, att elever tar ett större ansvar för sina studier. Men vi kan se att flera elever inte når 100%. Detta beror på flera anledningar. Inför läsåret 2011/2012 kommer vi att följa upp och se över de kurser som fortfarande har låga värden.

Kunskaper – strävansmål

Av de resultat som har framgått under 2010/2011 ser vi att arbetet med betyg och bedömning gett oss en positiv utvecklingseffekt. Målet är att under 2011/2012 fortsätta arbetet med bedömning och betyg utifrån en mer analyserande arbetsmetod där arbetslaget har en central roll.

Instrumentell kvalitet

Utifrån elevenkäten kan vi se följande resultat:

Utifrån den analys vi har gjort kan vi se att riktlinjerna i läroplanen, skollagen och arbetsmiljöplanen ligger som grund för skolans likabehandlings- och värdegrundsarbete.

Vi har arbetat målmedvetet och arbetat med att stärka trivsel och tryggheten på enheten. Start av olika råd för delaktighet för eleverna gav positiva effekter. Följande råd tillkom under läsåret 2010/2011:

- Uppdaterat elevråd
- Matråd
- LoV
- Studentråd

Ett utvecklingsområde inför 2011/2012 är att belysa och diskutera användbarheten och meningsfullheten

av den utbildning man under gymnasietiden genomgår och fullföljer. Vi kan se att dessa värden i elevenkäten behöver stärkas något (se bilaga 1, tabell 13).

Se även tabell 16 gällande resultat på medarbetarenkäten.

Vi arbetade under läsåret med att stärka arbetslagets betydelse. Rektor tog tillsammans med biträdande rektor och arbetslaget fram strategier för att se över och belysa utvecklingsområden såsom betyg och bedömning, delaktighet och ansvar, ämnesövergripande arbete samt metoder för genomförande av arbete med stödundervisning och likabehandling och värdegrund.

Utifrån medarbetarenkäten kan vi se att man är nöjd med sin arbetsplats, känner engagemang och stolthet. Vi har under läsåret 2010/2011 lagt upp ett systematiskt kvalitetsarbete där alla är inblandade. Kvalitetsarbetet ska vara känt och prioriterat bland all personal oavsett yrkesbenämning vid LBS Trollhättan.

Beslut och mål för läsåret 2011/2012

Enheten LBS Trollhättan kommer under 2011/2012 att utgå från följande prioriterade mål i arbetsplanen.

- Ökad måluppfyllelse – metoder kring elevs betyg
- Ämnesövergripande arbete
- Elevers ansvar och inflytande
- Likabehandling- och värdegrund (LoV)
- Styrdokumentsarbete – ökad kunskap inom läroplan, kursplaner och program mål.

Arbetet med dessa mål syftar till att öka måluppfyllelsen inom följande mål i läroplanen:

“Eleverna kan bedöma sina studieresultat och utvecklingsbehov i förhållande till kraven i kursplanen” (Lpf 94; Bedömning och betyg, 2)

“Eleverna ökar sin förmåga att analysera olika valmöjligheter och bedöma vilka konsekvenser dessa kan ha” (Lpf 94; Bedömning och betyg, 2)

“Eleverna tar ansvar för sitt lärande och sina studieresultat” (Lpf 94; Bedömning och betyg, 2)

“Eleven ska utveckla sin självkänedom och sin förmåga till individuell studieplanering” (Lpf 94; Utbildningsval – Arbete och samhällsliv, 2.4)

“Eleven ska få kännedom om arbetslivets villkor, särskilt inom sitt studieområde samt om möjlighet till utbildning” (Lpf 94; Utbildningsval – Arbete och samhällsliv, 2.4)

“Eleven utövar aktivt inflytande över sitt arbete” (Lpf 94; Elevernas inflytande och ansvar, 2.3)

“Eleven stärker sin tilltro till den egna förmågan att själv och tillsammans med andra ta initiativ, ta ansvar och påverka sina villkor” (Lpf 94; Elevernas inflytande och ansvar, 2.3).

“Eleverna respekterar andras människors egenvärde och integritet” (Lpf 94; Normer och värden, 2.2)

“Eleverna kan leva sig in i och förstå andras människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen” (Lpf 94; Normer och värden, 2.2)

2011-11-15

Peter Skarpvold
rektor

Referenser

Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. (SFS 1997:702)
Skolverket. Allmänna råd och kommentarer för kvalitetsredovisning inom skolväsendet (SKOLFS 1997:702)
Läroplan för de frivilliga skolformerna (Lpf 94)

LBS elevenkäter 2009/2010; 2010/2011
Betygskatalog 2008/2009; 2009/2010; 2010/2011
Kurs- och projektutvärderingar 2010/2011
Lärare och elever vid LBS i Trollhättan 2010/2011

Resultat och kvalitet

Den här bilagan innehåller en sammanställning av de uppgifter som ingår i LBS verksamhetsgemensamma uppföljning utifrån fyra olika kvalitetsperspektiv. Uppgifterna tyder alltså på skolans kvalitet ur de fyra olika perspektiven **ändamålsenlig, funktionell, instrumentell** och **upplevd** kvalitet.

Uppgifterna som redovisas är stående underlag i LBS verksamhetsgemensamma systematiska kvalitetsarbete och fungerar som hjälp för varje skola att analysera och sätta fingret på skolans måloppfyllelse och kvalitet ur respektive kvalitetsperspektiv.

Om uppgifterna

Uppgifterna är sammanställda och bearbetade centralt. Uppgifter kring betyg och elever är hämtade ur det elevadministrativa systemet Adela, med mät-

punkt den 15 september respektive 13 juni. Uppgifter kring definitivtag, valrang och ingående meritvärde är hämtade från respektive intagningskansli, via varje skola. Uppgifter kring APU och nationella prov har inhämtats från respektive skola och uppgifter kring enkäter har hämtats ur resultatrapporter från Svenskt Kvalitetsindex (SKI), Markör och LBS interna enkätverktyg.

Uppgifter kring personal är hämtade från respektive skola och uppgifter på riksnivå är hämtade från den nationella databasen SIRIS, med mätuppgift den 15 oktober).

Där det saknas siffror betyder det att uppgifterna av någon anledning inte finns tillgänglig.

Tabellförteckning

Ändamålsenlig kvalitet

Tabell 1: Genomströmning, slutbetyg och meritvärde uppdelat på program (LBS uppföljning)

Tabell 2: Genomströmning, slutbetyg och meritvärde uppdelat på program (nationell uppföljning).

Tabell 3: Elevnöjdhet

Funktionell kvalitet

Tabell 4: Betygsresultat – alla kurser uppdelat på alla program

Tabell 5a: Betygsresultat – kärnämneskurser samt projektarbete uppdelat på alla program

Tabell 5b: Betygsresultat – övriga kurser uppdelat på alla program

Tabell 6: Betygsresultat – samtliga kurser uppdelat på program

Tabell 7: Betygsresultat – kärnämneskurser samt projektarbete uppdelat på program

Tabell 8: Betygsresultat – övriga kurser uppdelat på program

Tabell 9: Nationella prov – resultat uppdelat på program

Tabell 10: Arbetsplatsförlagd utbildning (APU)

Instrumentell kvalitet

Tabell 11: Antal elever

Tabell 12: 1:a-handssök och meritvärde för sökande elever

Tabell 13a: Elevenkät – resultat

Tabell 13b: Elevenkät – svarsfrekvens

Tabell 14a: Likabehandlings- och värdegrundsenkät – resultat

Tabell 14b: Likabehandlings- och värdegrundsenkät – svarsfrekvens

Tabell 15: Uppgifter om pedagogisk personal

Tabell 16: Medarbetarnöjdhet

Tabell 17: Nationella prov – likvärdig bedömning uppdelat på program

Upplevd kvalitet

Tabell 18: Elevnöjdhet

Ändamålsenlig kvalitet.

Ändamålsenlig kvalitet handlar om hur väl skolan svarar mot **huvuduppgifterna i läroplanen**, det vill säga själva ändamålet med gymnasiet som utbildningsform. Se bilaga 2 för uppgifterna i sin helhet.

Tabell 1: Genomströmning, slutbetyg och meritvärde uppdelat på program (LBS uppföljning).

Nedan redovisas respektive utbildnings genomströmning så som LBS följer upp den; det vill säga förhållandet mellan antalet elever som var inskrivna på

utbildningen i år 1 per den 15 september och antalet elever som fullföljde utbildningen i år 3 (juni).

Nedan redovisas även hur stor del av de elever som fullföljde utbildningen på LBS som fick slutbetyg och hur stor del av slutbetygen som var behörighetsgivande. Även totalt antal utfärdade slutbetyg framgår, samt de genomsnittliga meritvärdena på utfärdade slutbetyg.

Trollhättan 09/10	Andel elever som fullf. utb. vid LBS inom 3 år (genomströmning)	Varav andel elever som fick slutbetyg	Totalt antal utfärdade slutbetyg	Genomsnittligt meritvärde	Andel behörighetsgivande slutbetyg
Alla program	95%	100%	21	10,4	52%
LBS Arkitekt	***	***	***	***	***
LBS Journalistik	***	***	***	***	***
LBS Media	95%	100%	21	10,4	52%
LBS Musikprod.	***	***	***	***	***
LBS Spelutv.	***	***	***	***	***

Trollhättan 10/11	Andel elever som fullf. utb. vid LBS inom 3 år (genomströmning)	Varav andel elever som fick slutbetyg	Totalt antal utfärdade slutbetyg	Genomsnittligt meritvärde	Andel behörighetsgivande slutbetyg
Alla program	83%	100%	45	12,9	78%
LBS Arkitekt	***	***	***	***	***
LBS Journalistik	***	***	***	***	***
LBS Media	75%	100%	21	13,9	76%
LBS Musikprod.	90%	100%	9	11,0	67%
LBS Spelutv.	94%	100%	15	12,6	87%

LBS 09/10	Andel elever som fullf. utb. vid LBS inom 3 år (genomströmning)	Varav andel elever som fick slutbetyg	Totalt antal utfärdade slutbetyg	Genomsnittligt meritvärde	Andel behörighetsgivande slutbetyg
Alla program	85%	97%	292	11,9	66%
LBS Arkitekt	***	***	***	***	***
LBS Journalistik	83%	100%	10	13,7	60%
LBS Media	93%	97%	218	11,9	65%
LBS Musikprod.	58%	100%	15	12,8	80%
LBS Spelutv.	82%	96%	48	11,3	74%

LBS 10/11	Andel elever som fullf. utb. vid LBS inom 3 år (genomströmning)	Varav andel elever som fick slutbetyg	Totalt antal utfärdade slutbetyg	Genomsnittligt meritvärde	Andel behörighetsgivande slutbetyg
Alla program	87%	96%	450	13	79%
LBS Arkitekt	89%	97%	31	14,7	72%
LBS Journalistik	73%	100%	8	18	100%
LBS Media	84%	96%	197	13	81%
LBS Musikprod.	80%	91%	89	12,3	67%
LBS Spelutv.	85%	95%	125	12,7	83%

Tabell 2: Genomströmning, slutbetyg och meritvärde uppdelat på alla program (nationell uppföljning). Nedan redovisas den nationella statistiken (SIRIS) kring skolans genomströmning, slutbetyg, behörighet till högskola samt meritvärde på slutbetyg.

Statistiken baserar sig på de elever som någon gång påbörjat utbildningen vid skolan och därefter fullföljt

utbildningen – antingen vid LBS eller vid en annan skola. Därmed skiljer sig LBS uppföljning och den nationella uppföljningen sig åt och uppgifterna måste ses som komplement till varannat.

Utgångspunkten är dock att alla elever som påbörjar utbildningen vid skolan också ska genomföra och fullfölja utbildningen där.

Trollhättan 08/09	Antal slutbetyg	Genomsnittligt slutbetyg	Andel behörighetsgiv. slutbetyg	Andel elever som fullf. utb. inom 4 år (genomströmning)
Alla program	***	***	***	***
Trollhättan 09/10				
Alla program	21	10,4	52%	***
Trollhättan 10/11				
Alla program	***	***	***	***

LBS totalt 08/09	Antal slutbetyg	Genomsnittligt slutbetyg	Andel behörighetsgiv. slutbetyg	Andel elever som fullf. utb. inom 4 år (genomströmning)
Alla program	216	11,1	59%	74%
LBS Totalt 09/10				
Alla program	292	12	70%	74%
LBS Totalt 10/11				
Alla program	***	***	***	***

Rikssnitt 08/09	Antal slutbetyg	Genomsnittligt slutbetyg	Andel behörighetsgiv. slutbetyg	Andel elever som fullf. utb. inom 4 år (genomströmning)
Alla program	***	14,1	90%	76%
Rikssnitt 09/10				
Alla program	***	14	87%	76%
Rikssnitt 10/11				
Alla program	***	***	***	***

Tabell 3: Elevnöjdhet. Respektive index här nedan sammanfattar hur eleverna på skolan och på hela LBS svarat på den enkät som genomfördes under vårterminen (mars) respektive läsår.

Indexen visar hur **nöjda** eleverna är med utbildningen i respektive avseende utifrån elevernas personliga önskemål och förväntningar på utbildningen. Index

anger andel elever som på en skala mellan 1–10 (där 1 = missnöjd och 10 = mycket nöjd) svarat 7–10.

Observera att indexen Trygghet, Trivsel och Kunskap är nya fr.o.m. 2010/2011 års elevenkät – därmed saknas resultat från dessa från 2009/2010.

Trollhättan	2009/2010	2010/2011
Nöjdhet	76%	78%
Rekommendation	80%	82%
Trivsel	***	86%
Trygghet	***	88%
Kunskap	***	85%

LBS	2009/2010	2010/2011
Nöjdhet	62%	65%
Rekommendation	66%	71%
Trivsel	***	79%
Trygghet	***	87%
Kunskap	***	75%

Svarsfrekvens	Trollhättan	LBS
09/10	70%	72%
10/11	70%	79%

Funktionell kvalitet

Funktionell kvalitet handlar om hur väl skolan svarar mot **målen i läroplanen**, det vill säga funktionen för gymnasiet som utbildningsform.

Läroplansmålen formuleras inom de fem områdena **Kunskaper; Normer och värden; Elevernas ansvar**

och inflytande; Arbete och samhällsliv; Betyg och bedömning.

Se bilaga 2 för målen i sin helhet inom varje målområde.

Tabell 4: Betygsresultat – alla kurser fördelat på alla program. Nedan redovisas de betyg som satts inom samtliga kurser på skolan och på hela LBS, uppdelat på läsår.

Trollhättan, alla program	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
08/09	10%	47%	31%	13%	90%
09/10	21%	39%	27%	13%	79%
10/11	19%	32%	27%	21%	81%

LBS, alla program	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
08/09	16%	39%	28%	16%	84%
09/10	18%	36%	29%	17%	82%
10/11	14%	38%	30%	18%	86%

Tabell 5a: Betygsresultat – kärnämneskurser samt projektarbete uppdelat på alla program. Nedan redovisas de betyg som satts inom kärnämnen inklusive projektarbete (PA) på skolan och på hela LBS uppdelat på läsår.

Trollhättan	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
08/09	9%	51%	30%	10%	91%
09/10	26%	43%	22%	8%	74%
10/11	23%	35%	27%	16%	77%

LBS	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
08/09	17%	44%	28%	12%	83%
09/10	17%	37%	29%	17%	83%
10/11	14%	42%	29%	16%	86%

Tabell 5b: Betygsresultat – övriga kurser fördelat på alla program. Nedan redovisas de betyg som satts inom övriga kurser på skolan och på hela LBS uppdelat på läsår.

Trollhättan	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
08/09	10%	47%	31%	13%	90%
09/10	21%	39%	27%	13%	79%
10/11	19%	32%	27%	21%	81%

LBS	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
08/09	16%	37%	29%	18%	84%
09/10	19%	35%	29%	18%	81%
10/11	14%	35%	30%	20%	86%

Trollhättan, alla program	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
08/09	10%	47%	31%	13%	90%
09/10	21%	39%	27%	13%	79%
10/11	19%	32%	27%	21%	81%
Trollhättan, LBS Arkitekt	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
08/09	***	***	***	***	***
09/10	***	***	***	***	***
10/11	***	***	***	***	***
Trollhättan, LBS Journalistik	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
08/09	***	***	***	***	***
09/10	***	***	***	***	***
10/11	***	***	***	***	***
Trollhättan, LBS Media	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
08/09	13%	40%	31%	16%	88%
09/10	24%	35%	26%	15%	76%
10/11	18%	24%	29%	30%	82%
Trollhättan, LBS Musikprod.	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
08/09	6%	63%	23%	7%	94%
09/10	25%	41%	27%	6%	75%
10/11	21%	37%	28%	14%	79%
Trollhättan, LBS Spelutv.	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
08/09	3%	56%	33%	8%	97%
09/10	12%	47%	28%	13%	88%
10/11	18%	39%	26%	17%	82%

Tabell 6: Betygsresultat – samtliga kurser uppdelat på program. Ovan redovisas de betyg som satts inom samtliga kurser på skolan och på hela LBS, uppdelat på program och läsår.

LBS, alla program	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
08/09	16%	39%	28%	16%	84%
09/10	18%	36%	29%	17%	82%
10/11	14%	38%	30%	18%	86%
LBS, LBS Arkitekt	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
08/09	5%	16%	31%	48%	95%
09/10	8%	20%	32%	41%	92%
10/11	10%	19%	30%	40%	90%
LBS, LBS Journalistik	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
08/09	11%	22%	32%	36%	89%
09/10	10%	18%	31%	41%	90%
10/11	12%	17%	33%	38%	88%
LBS, LBS Media	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
08/09	17%	38%	30%	16%	83%
09/10	18%	35%	30%	17%	82%
10/11	13%	36%	32%	19%	87%
LBS, LBS Musikprod.	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
08/09	18%	41%	28%	13%	82%
09/10	23%	37%	27%	13%	77%
10/11	15%	40%	29%	15%	85%
LBS, LBS Spelutv.	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
08/09	14%	45%	28%	12%	86%
09/10	18%	41%	28%	13%	82%
10/11	16%	44%	26%	14%	84%

Tabell 7: Betygsresultat – kärnämneskurser samt projektarbete uppdelat på program. Nedan redovisas de betyg som satts inom samtliga kärnämneskurser samt PA (projektarbete) på skolan, uppdelat på program och läsår.

Trollhättan 08/09	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
Alla program	9%	51%	30%	10%	91%
LBS Arkitekt	***	***	***	***	***
Engelska A	***	***	***	***	***
Estetisk verksamhet	***	***	***	***	***
Idrott och hälsa A	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***
Naturkunskap A	***	***	***	***	***
Projektarbete	***	***	***	***	***
Religion A	***	***	***	***	***
Samhällskunskap A	***	***	***	***	***
Svenska A	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***
LBS Journalistik	***	***	***	***	***
Engelska A	***	***	***	***	***
Estetisk verksamhet	***	***	***	***	***
Idrott och hälsa A	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***
Naturkunskap A	***	***	***	***	***
Projektarbete	***	***	***	***	***
Religion A	***	***	***	***	***
Samhällskunskap A	***	***	***	***	***
Svenska A	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***
LBS Media	11%	42%	30%	16%	89%
Engelska A	0%	30%	43%	26%	100%
Estetisk verksamhet	5%	27%	59%	9%	95%
Idrott och hälsa A	19%	57%	5%	19%	81%
Matematik A	17%	51%	27%	5%	83%
Naturkunskap A	***	***	***	***	***
Projektarbete	***	***	***	***	***
Religion A	***	***	***	***	***
Samhällskunskap A	9%	41%	23%	27%	91%
Svenska A	9%	43%	26%	22%	91%
Svenska B	15%	40%	30%	15%	85%

LBS Musikprod.	9%	71%	20%	0%	91%
Engelska A	0%	67%	33%	0%	100%
Estetisk verksamhet	33%	33%	33%	0%	67%
Idrott och hälsa A	***	***	***	***	***
Matematik A	11%	89%	0%	0%	89%
Naturkunskap A	***	***	***	***	***
Projektarbete	***	***	***	***	***
Religion A	***	***	***	***	***
Samhällskunskap A	0%	78%	22%	0%	100%
Svenska A	0%	89%	11%	0%	100%
Svenska B					
LBS Spelutv.	5%	58%	34%	4%	95%
Engelska A	0%	31%	63%	6%	100%
Estetisk verksamhet	0%	56%	44%	0%	100%
Idrott och hälsa A	***	***	***	***	***
Matematik A	6%	69%	19%	6%	94%
Naturkunskap A	0%	81%	13%	6%	100%
Projektarbete	19%	50%	31%	0%	81%
Religion A	***	***	***	***	***
Samhällskunskap A	0%	81%	13%	6%	100%
Svenska A	19%	50%	31%	0%	81%
Svenska B	***	***	***	***	***

Trollhättan 09/10	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
Alla program	26%	43%	22%	8%	74%
LBS Arkitekt	***	***	***	***	***
Engelska A	***	***	***	***	***
Estetisk verksamhet	***	***	***	***	***
Idrott och hälsa A	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***
Naturkunskap A	***	***	***	***	***
Projektarbete	***	***	***	***	***
Religion A	***	***	***	***	***
Samhällskunskap A	***	***	***	***	***
Svenska A	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***
LBS Journalistik	***	***	***	***	***
Engelska A	***	***	***	***	***
Estetisk verksamhet	***	***	***	***	***
Idrott och hälsa A	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***
Naturkunskap A	***	***	***	***	***
Projektarbete	***	***	***	***	***
Religion A	***	***	***	***	***
Samhällskunskap A	***	***	***	***	***
Svenska A	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***
LBS Media	28%	38%	24%	10%	72%
Engelska A	5%	35%	50%	10%	95%
Estetisk verksamhet	27%	36%	27%	9%	73%
Idrott och hälsa A	48%	5%	14%	33%	52%
Matematik A	32%	55%	14%	0%	68%
Naturkunskap A	43%	43%	14%	0%	57%
Projektarbete	33%	52%	14%	0%	67%
Religion A	38%	40%	14%	7%	62%
Samhällskunskap A	20%	40%	25%	15%	80%
Svenska A	14%	45%	27%	14%	86%
Svenska B	14%	24%	48%	14%	86%

LBS Musikprod.	31%	47%	18%	3%	69%
Engelska A	40%	20%	33%	7%	60%
Estetisk verksamhet					
Idrott och hälsa A	33%	56%	11%	0%	67%
Matematik A	33%	47%	13%	7%	67%
Naturkunskap A					
Projektarbete					
Religion A	33%	67%	0%	0%	67%
Samhällskunskap A	40%	40%	20%	0%	60%
Svenska A	20%	53%	20%	7%	80%
Svenska B	11%	67%	22%	0%	89%
LBS Spelutv.	18%	52%	22%	8%	82%
Engelska A	12%	12%	65%	12%	88%
Estetisk verksamhet	0%	50%	0%	50%	100%
Idrott och hälsa A	31%	38%	6%	25%	69%
Matematik A	24%	53%	24%	0%	76%
Naturkunskap A					
Projektarbete					
Religion A	19%	69%	6%	6%	81%
Samhällskunskap A	18%	59%	24%	0%	82%
Svenska A	12%	76%	12%	0%	88%
Svenska B	13%	56%	19%	13%	88%

Trollhättan 10/11	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
Alla program	23%	35%	27%	16%	77%
LBS Arkitekt	***	***	***	***	***
Engelska A	***	***	***	***	***
Estetisk verksamhet	***	***	***	***	***
Idrott och hälsa A	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***
Naturkunskap A	***	***	***	***	***
Projektarbete	***	***	***	***	***
Religion A	***	***	***	***	***
Samhällskunskap A	***	***	***	***	***
Svenska A	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***
LBS Journalistik					
Engelska A	***	***	***	***	***
Estetisk verksamhet	***	***	***	***	***
Idrott och hälsa A	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***
Naturkunskap A	***	***	***	***	***
Projektarbete	***	***	***	***	***
Religion A	***	***	***	***	***
Samhällskunskap A	***	***	***	***	***
Svenska A	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***
LBS Media	18%	27%	30%	25%	82%
Engelska A	9%	36%	36%	18%	91%
Estetisk verksamhet	13%	13%	40%	35%	88%
Idrott och hälsa A	42%	29%	25%	4%	58%
Matematik A	20%	56%	16%	8%	80%
Naturkunskap A	0%	33%	19%	48%	100%
Projektarbete	5%	29%	24%	43%	95%
Religion A	43%	29%	24%	5%	57%
Samhällskunskap A	13%	9%	48%	30%	87%
Svenska A	22%	22%	35%	22%	78%
Svenska B	16%	26%	21%	37%	84%

LBS Musikprod.	31%	38%	25%	7%	69%
Engelska A	8%	8%	77%	8%	92%
Estetisk verksamhet	13%	58%	21%	8%	88%
Idrott och hälsa A	75%	8%	17%	0%	25%
Matematik A	27%	53%	7%	13%	73%
Naturkunskap A	0%	78%	22%	0%	100%
Projektarbete	11%	78%	11%	0%	89%
Religion A	62%	15%	15%	8%	38%
Samhällskunskap A	36%	29%	29%	7%	64%
Svenska A	43%	29%	21%	7%	57%
Svenska B	38%	23%	31%	8%	62%
LBS Spelutv.	22%	42%	25%	11%	78%
Engelska A	15%	25%	30%	30%	85%
Estetisk verksamhet	12%	47%	32%	9%	88%
Idrott och hälsa A	50%	33%	0%	17%	50%
Matematik A	14%	67%	10%	10%	86%
Naturkunskap A	7%	53%	13%	27%	93%
Projektarbete	7%	33%	60%	0%	93%
Religion A	44%	44%	11%	0%	56%
Samhällskunskap A	21%	21%	58%	0%	79%
Svenska A	25%	46%	21%	8%	75%
Svenska B	35%	41%	12%	12%	65%

Tabell 8: Betygsresultat – övriga kurser uppdelat på program. Nedan redovisas de betyg som satts inom samtliga övriga kurser på skolan, uppdelat på program och läsår.

Trollhättan, 08/09	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
Alla program	10%	47%	31%	13%	90%
LBS Arkitekt	***	***	***	***	***
LBS Journalistik	***	***	***	***	***
LBS Media	13%	40%	31%	16%	88%
LBS Musikprod.	6%	63%	23%	7%	94%
LBS Spelutv.	3%	56%	33%	8%	97%
Trollhättan, 09/10	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
Alla program	21%	39%	27%	13%	79%
LBS Arkitekt	***	***	***	***	***
LBS Journalistik	***	***	***	***	***
LBS Media	24%	35%	26%	15%	76%
LBS Musikprod.	25%	41%	27%	6%	75%
LBS Spelutv.	12%	47%	28%	13%	88%
Trollhättan, 10/11	Andel IG	Andel G	Andel VG	Andel MVG	Andel lägst G
Alla program	19%	32%	27%	21%	81%
LBS Arkitekt	***	***	***	***	***
LBS Journalistik	***	***	***	***	***
LBS Media	18%	24%	29%	30%	82%
LBS Musikprod.	21%	37%	28%	14%	79%
LBS Spelutv.	18%	39%	26%	17%	82%

Tabell 9: Nationella prov – resultat uppdelat på program. I tabellen på följande sidor redovisas betygsresultat på nationella prov på skolnivå och riksnivå. Observera att uppgifter på riksnivå offentliggörs först i oktober efter varje läsår.

Betyget IG på nationella provet behöver inte innebära att eleverna inte når målen i kursen; det finns många

sätt för läraren att utforma undervisningen utifrån elevernas förutsättningar och ta reda på elevernas kunskapsnivå. Men en hög IG-frekvens på nationella provet tyder på att orsakerna behöver utredas utifrån utgångspunkten att alla elever ska ges en undervisning där de utvecklar de kunskaper som de nationella proven prövar.

Trollhättan 08/09					
Alla program	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***
Matematik B	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***
Svenska B	43%	33%	19%	5%	57%
LBS Arkitekt (TE)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***
Matematik B	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***
LBS Journalistik (SP)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***
Matematik B	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***
LBS Media (MP)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***
Matematik B	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***
Svenska B	43%	33%	19%	5%	57%
LBS Musikprod. (ES)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***
Matematik B	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***
LBS Spelutv. (MP)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***
Matematik B	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***

Rikssnitt 08/09 Alla program	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	4%	37%	45%	15%	96%
Engelska B	4%	39%	46%	11%	96%
Matematik A	18%	43%	29%	10%	82%
Matematik B	36%	37%	21%	6%	64%
Matematik C	28%	44%	17%	11%	72%
Svenska B	8%	47%	36%	10 %	92%
Teknikprogrammet (TE)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	1%	34%	50%	15	99%
Engelska B	1%	36%	53%	10	99%
Matematik A	6%	27%	40%	27	94%
Matematik B	25%	38%	29%	8	75%
Matematik C	30%	49%	10%	11	70%
Svenska B	5%	46%	40%	10	95%
Samhällsprogrammet (SP)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	2%	32%	50%	16%	98%
Engelska B	4%	40%	47%	10%	96%
Matematik A	9%	41%	41%	9%	91%
Matematik B	38%	43%	16%	3%	62%
Matematik C	32%	45%	16%	7%	68%
Svenska B	5%	37%	44%	13%	95%
Medieprogrammet (MP)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	3%	36%	47%	14%	97%
Engelska B	5%	45%	45%	6%	95%
Matematik A	17%	50%	29%	4%	83%
Matematik B	66%	30%	4%	0%	34%
Matematik C	54%	38%	8%	0 %	46%
Svenska B	8%	35%	39%	18%	92%
Estetiska programmet (ES)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	2%	35%	47%	17%	98%
Engelska B	5%	41%	45%	8%	95%
Matematik A	14%	45%	30%	12%	86%
Matematik B	47%	37%	12%	4%	53%
Matematik C	26%	42%	26%	7%	74%
Svenska B	5%	42%	39%	13%	95%

Trollhättan 09/10 Alla program	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	17%	23%	50%	10%	83%
Engelska B	22%	33%	36%	9%	78%
Matematik A	30%	52%	17%	2%	70%
Matematik B	55%	39%	6%	0%	45%
Matematik C	100%	0%	0%	0%	0%
Svenska B	13%	43%	33%	11%	87%
LBS Arkitekt (TE)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***
Matematik B	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***
LBS Journalistik (SP)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***
Matematik B	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***
LBS Media (MP)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	5%	50%	40%	5%	95%
Engelska B	10%	33%	57%	0%	90%
Matematik A	65%	24%	12%	0%	35%
Matematik B	68%	36%	4%	0%	32%
Matematik C	***	***	***	***	***
Svenska B	27%	36%	29%	9%	73%
LBS Musikprod. (ES)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	23%	15%	54%	8%	77%
Engelska B	11%	78%	11%	0%	89%
Matematik A	58%	25%	17%	0%	42%
Matematik B	100%	0%	0%	0%	0%
Matematik C	***	***	***	***	***
Svenska B	11%	78%	11%	0%	
LBS Spelutv. (MP)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	7%	14%	79%	0%	93%
Engelska B	7%	40%	53%	0%	93%
Matematik A	47%	40%	13%	0%	53%
Matematik B	71%	29%	0%	0%	29%
Matematik C	***	***	***	***	***
Svenska B	40%	40%	13%	7%	60%

Rikssnitt 09/10 Alla program	43%	35%	17%	5%	Andel lägst G
Engelska A	4%	34%	46%	15%	96%
Engelska B	3%	37%	47%	12%	97%
Matematik A	31%	39%	24%	6%	69%
Matematik B	26%	36%	29%	10%	74%
Matematik C	25%	44%	24%	8%	75%
Svenska B	7%	44%	39%	11%	93%
Teknikprogrammet (TE)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	1%	25%	55%	19%	99%
Engelska B	2%	36%	51%	11%	98%
Matematik A	13%	30%	43%	14%	87%
Matematik B	21%	35%	34%	10%	79%
Matematik C	35%	43%	17%	5%	65%
Svenska B	5%	44%	42%	9%	95%
Samhällsprogrammet (SP)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	2%	28%	51%	19%	98%
Engelska B	3%	37%	48%	11%	97%
Matematik A	24%	42%	29%	5%	76%
Matematik B	27%	40%	28%	6%	73%
Matematik C	29%	49%	18%	32%	71%
Svenska B	2%	30%	51%	17%	98%
Medieprogrammet (MP)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	5%	37%	47%	11%	95%
Engelska B	6%	45%	44%	5%	94%
Matematik A	48%	37%	13%	2%	52%
Matematik B	40%	41 %	18%	1%	60%
Matematik C	***	58 %	21 %	***	***
Svenska B	10%	53%	32%	5%	90%
Estetiska programmet (ES)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	2%	26%	53%	20%	98%
Engelska B	2%	34%	51%	13%	98%
Matematik A	27%	42%	27%	4%	73%
Matematik B	22%	59%	17%	2%	78%
Matematik C	26%	39%	27%	8%	74%
Svenska B	9%	83%	8%	0%	91%

Trollhättan 10/11 Alla program	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	11%	25%	44%	20%	89%
Engelska B	2%	37%	37%	25%	98%
Matematik A	20%	59%	11%	10%	80%
Matematik B	46%	46%	6%	2%	54%
Matematik C	9%	91%	0%	0%	91%
Svenska B	29%	31%	20%	20%	71%
LBS Arkitekt (TE)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***
Matematik B	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***
LBS Journalistik (SP)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***
Matematik B	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***
LBS Media (MP)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***
Matematik A	29%	43%	29%	0%	71%
Matematik B	73%	9%	18%	0%	27%
Matematik C	100%	0%	0%	0%	0%
Svenska B	8%	31%	31%	31%	92%
LBS Musikprod. (ES)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***
Matematik A	31%	54%	15%	0%	69%
Matematik B	33%	67%	0%	0%	67%
Matematik C	***	***	***	***	***
Svenska B	50%	25%	17%	8%	50%
LBS Spelutv. (MP)	IG	G	VG	MVG	Andel lägst G
Engelska A	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***
Matematik A	29%	47%	18%	6%	71%
Matematik B	64%	36%	0%	0%	36%
Matematik C	88%	13%	0%	0%	12%
Svenska B	50%	25%	19%	6%	50%

Tabell 10: Arbetsplatsförlagd utbildning (APU).

Nedan redovisas andel elever som genomförde APU på en arbetsplats, i nära samarbete med ett företag men med skolan som huvudsaklig arbetsplats och

elever som genomförde APU i ett projekt som organiserats av skolan som en sista utväg då det inte funnits tillgång till arbetsplatser eller externa samarbeten.

Trollhättan 08/09	På arbetsplats	I samarbete	I skolprojekt
LBS Media	62%	29%	10%
LBS Musikprod.	***	***	***
LBS Spelutv.	***	***	***
Trollhättan 09/10	På arbetsplats	I samarbete	I skolprojekt
LBS Media	32%	20%	49%
LBS Musikprod.	44%	33%	22%
LBS Spelutv.	47%	53%	0%
Trollhättan 10/11	På arbetsplats	I samarbete	I skolprojekt
LBS Media	36%	19%	45%
LBS Musikprod.	24%	76%	0%
LBS Spelutv.	39%	39%	23%

LBS 08/09	På arbetsplats	I samarbete	I skolprojekt
LBS Media	24%	51%	26%
LBS Musikprod.	***	***	***
LBS Spelutv.	***	***	***
LBS 09/10	På arbetsplats	I samarbete	I skolprojekt
LBS Media	77%	14%	6%
LBS Musikprod.	52%	5%	37%
LBS Spelutv.	45%	23%	30%
LBS 10/11	På arbetsplats	I samarbete	I skolprojekt
LBS Media	61%	13%	18%
LBS Musikprod.	62%	10%	22%
LBS Spelutv.	34%	42%	22%

Instrumentell kvalitet

Instrumentell kvalitet avser kvaliteten i de **förutsättningar** som har betydelse för att nå målen för utbildningen (det vill säga kvaliteten i instrumenten).

Exempel på sådana förutsättningar är elev- och personalstruktur, medarbetarnöjdhet, trygghet m.m.

Tabell 11: Antal elever. Nedan redovisas antal elever på skolan och på hela LBS per den 15 september, samt fördelningen mellan pojkar och flickor.

Trollhättan 10/11	Antal elever (15 september 2010)	Andel flickor (15 september 2010)	Andel pojkar (15 september 2010)
Totalt	172	43%	57%
LBS Arkitekt	***	***	***
LBS Journalistik	***	***	***
LBS Media	79	72%	28%
LBS Musikprod.	38	29%	71%
LBS Spelutv.	55	11%	89%

LBS 10/11	Antal elever (15 september 2010)	Andel flickor (15 september 2010)	Andel pojkar (15 september 2010)
Totalt	1888	39%	61%
LBS Arkitekt	89	64%	36%
LBS Journalistik	79	82%	18%
LBS Media	770	65%	34%
LBS Musikprod.	335	23%	77%
LBS Spelutv.	615	6%	94%

Trollhättan 08/09	1:a-handssökande	Genomsnittligt meritvärde	Lägsta meritvärde	Högsta meritvärde
LBS Arkitekt	***	***	***	***
LBS Journalistik	***	***	***	***
LBS Media	***	***	***	***
LBS Musikprod.	***	***	***	***
LBS Spelutv.	***	***	***	***
Trollhättan 09/10	1:a-handssökande	Genomsnittligt meritvärde	Lägsta meritvärde	Högsta meritvärde
LBS Arkitekt	***	***	***	***
LBS Journalistik	***	***	***	***
LBS Media	***	***	***	***
LBS Musikprod.	***	***	***	***
LBS Spelutv.	***	***	***	***
Trollhättan 10/11	1:a-handssökande	Genomsnittligt meritvärde	Lägsta meritvärde	Högsta meritvärde
LBS Arkitekt	***	***	***	***
LBS Journalistik	***	***	***	***
LBS Media	***	***	***	***
LBS Musikprod.	***	***	***	***
LBS Spelutv.	***	***	***	***

Tabell 12: 1:a-handssök och meritvärde för sökande elever. Ovan redovisas antal 1:a-handssökande elever samt genomsnittligt, lägsta och högsta meritvärde för de elever som sökte och kom in på utbildningen på skolan respektive läsår.

Tabell 13 a och b: Elevenkät – resultat och svarsfrekvens. Respektive index nedan (13a) sammanfattar hur eleverna på skolan svarat på den enkät som genomfördes under vårterminen (mars) respektive läsår utifrån hur eleverna upplever utbildningen och tillvaron på skolan dels i linje med målen och riktlinjerna i läroplanen, dels i linje med övriga författningskrav på utbildningen och miljön i skolan (bl.a. arbetsmiljökrav). Resultaten visar främst på skolans instrumentella kvalitet.

Observera att elevernas upplevelse av hur skolan fungerar i linje med de krav som skollagen och övriga författningar ställer på skolan behöver inte överensstämma med hur nöjda eleverna är med utbildningen – vilket redovisas under "Upplevd kvalitet" genom olika nöjdhetsindex.

Nedan redovisas även hur stor andel av eleverna som svarade på enkäten (13b).

Index	Trollhättan 09/10	Trollhättan 10/11	LBS 09/10	LBS 10/11
Användbar utbildning (LBS enkät)	75%	79%	73%	71%
Meningsfull utbildning (LBS enkät)	72%	81%	69%	71%
Trivsel (LBS enkät)	65%	65%	64%	65%
Trygghet (LBS enkät)	66%	73%	75%	77%

Svarsfrekvens	Trollhättan	LBS
09/10	70%	72%
10/11	70%	79%

Tabell 14 a och b: Likabehandlings- och värdegrundsenkät (LoV-enkät) – resultat och svarsfrekvens. Nedan redovisas resultat från LBS årliga enkät inom likabehandling och värdegrund med avseende på huruvida eleverna på skolan och på hela LBS upplever:

- att de har fått information om skolans likabehandlings- och värdegrundsarbete
- att de känner till vart de ska vända sig i händelse av att de själva eller andra elever upplever kränkningar

- att de har förtroende för att skolan agerar i händelse av kränkningar (observera att frågan är ny för 2010 års LoV-enkät)

- att de känner sig trygga på skolan
- att de själva har upplevt eller sett andra elever som utsatts för kränkningar av andra elever eller personal
- de själva har upplevt eller sett andra elever som utsatts för diskriminering av personal.

Nedan redovisas även hur stor andel av eleverna som svarade på enkäten (14b).

Trollhättan	Information	Rutiner	Förtroende	Trygg	Kränknt av elever	Kränknt av personal	Diskriminerad
2009	67%	84%	***	93%	***	***	***
2010	92%	93%	95%	99%	5%	3%	6%
LBS	Information	Rutiner	Förtroende	Trygg	Kränknt av elever	Kränknt av personal	Diskriminerad
2009	43%	66%	***	89%	***	***	***
2010	75%	90%	91%	98%	8%	4%	7%

Svarsfrekvens	Trollhättan	LBS
09/10	55%	76%
10/11	58%	73%

Tabell 15: Uppgifter om pedagogisk personal.

Nedan redovisas uppgifter kring pedagogisk personal på skolan och på riksnivå; andel behöriga lärare (P) och lärartjänster (T) samt antal lärartjänster (T), tjänster inom elevhälsan, studievägledning och skolledning (T) per 100 elever.

LBS uppgifter redovisas jämte den offentliga statistiken kring skolan (SIRIS). Utgångspunkten är att

uppgifterna ska stämma överens väl, men skillnader uppstår i regel då mät punkterna för LBS uppgifter (september "09") och SIRIS uppgifter (oktober "10") skiljer sig.

Observera att den offentliga statistiken inte inbegriper uppgifter kring lärarbehörighet uppdelat på lärare (personer) och heller inte uppgifter kring elevhälsa och studievägledning.

Trollhättan	Lärarbehörighet (T)	Lärarbehörighet (P)	Lärare (T)	Elevhälsa (T)	SYV (T)	Ledning (T)
2008-09 LBS	***	***	***	***	***	***
2008-10 SIRIS	9%	***	7,53	***	***	1,30
2009-09 LBS	***	***	***	***	***	***
2009-10 SIRIS	9%	***	4,67	***	***	0,83
2010-09 LBS	***	***	***	***	***	***
2010-10 SIRIS	22%	***	6,84	***	***	0,90
Rikssnitt, alla skolor	Lärarbehörighet (T)	Lärarbehörighet (P)	Lärare (T)	Elevhälsa (T)	SYV (T)	Ledning (T)
2008-10 SIRIS	74%	***	9,4	***	***	0,6
2009-10 SIRIS	75%	***	7,9	***	***	0,5
2010-10 SIRIS	75%	***	8,1	***	***	0,5

Tabell 16: Medarbetarnöjdhet. Respektive index nedan sammanfattar hur personalen svarat på den enkät som Svenskt kvalitet (SKI) genomför för samtliga verksamheter och skolor inom AcadeMedia i mars. Svaren utgår ifrån hur personalen upplever LBS som arbetsplats i respektive avseende.

En utgångspunkt är att medarbetare som är nöjda med sin arbetsplats, känner engagemang och stolthet

har bättre förutsättningar för att skapa goda förutsättningar för eleverna i deras utveckling och lärande.

Nedan redovisas resultat på skolnivå, verksamhetsnivå, koncernnivå och riksnivå (inom utbildningsbranschen). Observera att riksnivån ännu inte är sammanställd för 2011 års medarbetarundersökningar.

Trollhättan	2009/2010	2010/2011
Attraktionskraft	83%	86%
Engagemang	81%	81%
Nöjdhet	70%	75%
LBS Totalt	71%	75%
Attraktionskraft	79%	83%
Engagemang	77%	82%
Nöjdhet	67%	72%
Koncern	2009/2010	2010/2011
Attraktionskraft	70%	79%
Engagemang	80%	77%
Nöjdhet	71%	68%
Riket	2009/2010	2010/2011
Attraktionskraft	70%	***
Engagemang	80%	***
Nöjdhet	71%	***

Svarsfrekvens	Trollhättan	LBS	Koncern	Riket
09/10	93%	84%	***	***
10/11	***	***	***	***

Tabell 17: Nationella prov – likvärdig bedömning uppdelat på program. Ett centralt syfte med de nationella proven är att fungera som instrument för likvärdighet både vad gäller kunskapsnivå samt bedömning och betygsättning.

Uppgifterna på följande sidor berör likvärdig bedömning och betygsättning. Betyg sätts på uppnådda kunskaper i relation till aktuella kursmål, men de nationella proven täcker inte samtliga kursmål. Därför

är betygsättningen på kurs respektive prov inte helt jämförbar. Större differenser mellan provbetyg och kursbetyg indikerar dock att betygsättningen behöver utredas ur likvärdighetssynpunkt gällande bedömning.

Nedan redovisas betyg på nationellt prov jämte betyg i den kurs som provet ingår i, uppdelat på läsår och program.

Trollhättan 08/09								
LBS Arkitekt	IG på NP	G på NP	VG på NP	MVG på NP	IG på kurs	G på kurs	VG på kurs	MVG på kurs
Engelska A	***	***	***	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik B	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***	***	***	***
LBS Journalistik	IG på NP	G på NP	VG på NP	MVG på NP	IG på kurs	G på kurs	VG på kurs	MVG på kurs
Engelska A	***	***	***	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik B	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***	***	***	***
LBS Media	IG på NP	G på NP	VG på NP	MVG på NP	IG på kurs	G på kurs	VG på kurs	MVG på kurs
Engelska A	***	***	***	***	0%	30%	43%	26%
Engelska B	***	***	***	***	15%	40%	30%	15%
Matematik A	***	***	***	***	17%	51%	27%	5%
Matematik B	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***	***	***	***
Svenska B	43%	33%	19%	5%	15%	40%	30%	15%
LBS Musikprod.	IG på NP	G på NP	VG på NP	MVG på NP	IG på kurs	G på kurs	VG på kurs	MVG på kurs
Engelska A	***	***	***	***	0%	67%	33%	0%
Engelska B	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	11%	89%	0%	0%
Matematik B	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***	***	***	***
LBS Spelutv.	IG på NP	G på NP	VG på NP	MVG på NP	IG på kurs	G på kurs	VG på kurs	MVG på kurs
Engelska A	***	***	***	***	0%	31%	63%	6%
Engelska B	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	6%	69%	19%	6%
Matematik B	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***	***	***	***

Trollhättan 09/10								
LBS Arkitekt	IG på NP	G på NP	VG på NP	MVG på NP	IG på kurs	G på kurs	VG på kurs	MVG på kurs
Engelska A	***	***	***	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik B	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***	***	***	***
LBS Journalistik	IG på NP	G på NP	VG på NP	MVG på NP	IG på kurs	G på kurs	VG på kurs	MVG på kurs
Engelska A	***	***	***	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik B	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***	***	***	***
LBS Media	IG på NP	G på NP	VG på NP	MVG på NP	IG på kurs	G på kurs	VG på kurs	MVG på kurs
Engelska A	5%	50%	40%	5%	5%	35%	50%	10%
Engelska B	10%	33%	57%	0%	33%	10%	38%	19%
Matematik A	65%	24%	12%	0%	32%	55%	14%	0%
Matematik B	68%	36%	4%	0%	60%	30%	9%	0%
Matematik C	***	***	***	***	100%	0%	0%	0%
Svenska B	27%	36%	29%	9%	14%	24%	48%	14%
LBS Musikprod.	IG på NP	G på NP	VG på NP	MVG på NP	IG på kurs	G på kurs	VG på kurs	MVG på kurs
Engelska A	23%	15%	54%	8%	40%	20%	33%	7%
Engelska B	11%	78%	11%	0%	22%	67%	11%	0%
Matematik A	58%	25%	17%	0%	33%	47%	13%	7%
Matematik B	100%	0%	0%	0%	89%	11%	0%	0%
Matematik C	***	***	***	***	***	***	***	***
Svenska B	11%	78%	11%	0%	11%	67%	22%	0%
LBS Spelutv.	IG på NP	G på NP	VG på NP	MVG på NP	IG på kurs	G på kurs	VG på kurs	MVG på kurs
Engelska A	7%	14%	79%	0%	12%	12%	65%	12%
Engelska B	7%	40%	53%	0%	7%	47%	47%	0%
Matematik A	47%	40%	13%	0%	24%	53%	24%	0%
Matematik B	71%	29%	0%	0%	24%	76%	0%	0%
Matematik C	***	***	***	***	***	***	***	***
Svenska B	40%	40%	13%	7%	13%	56%	19%	13%

Trollhättan 10/11								
LBS Arkitekt	IG på NP	G på NP	VG på NP	MVG på NP	IG på kurs	G på kurs	VG på kurs	MVG på kurs
Engelska A	***	***	***	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik B	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***	***	***	***
LBS Journalistik	IG på NP	G på NP	VG på NP	MVG på NP	IG på kurs	G på kurs	VG på kurs	MVG på kurs
Engelska A	***	***	***	***	***	***	***	***
Engelska B	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik A	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik B	***	***	***	***	***	***	***	***
Matematik C	***	***	***	***	***	***	***	***
Svenska B	***	***	***	***	***	***	***	***
LBS Media	IG på NP	G på NP	VG på NP	MVG på NP	IG på kurs	G på kurs	VG på kurs	MVG på kurs
Engelska A	***	***	***	***	9%	36%	36%	18%
Engelska B	***	***	***	***	0%	38%	52%	10%
Matematik A	29%	43%	29%	0%	20%	56%	16%	8%
Matematik B	73%	9%	18%	0%	50%	40%	10%	0%
Matematik C	100%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
Svenska B	8%	31%	31%	31%	16%	26%	21%	37%
LBS Musikprod.	IG på NP	G på NP	VG på NP	MVG på NP	IG på kurs	G på kurs	VG på kurs	MVG på kurs
Engelska A	***	***	***	***	8%	8%	77%	8%
Engelska B	***	***	***	***	8%	54%	15%	23%
Matematik A	31%	54%	15%	0%	27%	53%	7%	13%
Matematik B	33%	67%	0%	0%	46%	46%	0%	8%
Matematik C	***	***	***	***	***	***	***	***
Svenska B	50%	25%	17%	8%	38%	23%	31%	8%
LBS Spelutv.	IG på NP	G på NP	VG på NP	MVG på NP	IG på kurs	G på kurs	VG på kurs	MVG på kurs
Engelska A	***	***	***	***	15%	25%	30%	30%
Engelska B	***	***	***	***	0%	22%	33%	44%
Matematik A	29%	47%	18%	6%	14%	67%	10%	10%
Matematik B	64%	36%	0%	0%	41%	53%	6%	0%
Matematik C	88%	13%	0%	0%	11%	89%	0%	0%
Svenska B	50%	25%	19%	6%	35%	41%	12%	12%

Upplevd kvalitet

Upplevd kvalitet handlar om kvaliteten i **elevernas upplevelse av utbildningen**, det vill säga hur de som skolan finns till för upplever utbildningen och tillvaron i skolan utifrån sina förväntningar och önskemål på utbildningen.

Nedanstående är uppgifter indikerar skolans kvalitet så som den upplevs rent subjektivt av eleverna, det vill säga hur nöjda de är med utbildningen i nedanstående avseenden.

Tabell 18: Nöjdhet. Respektive index nedan visar andel elever som på en skala mellan 1–10 (där 1 = missnöjd och 10 är mycket nöjd) svarat 7–10.

Trollhättan	2009/2010	2010/2011
Nöjdhet	76%	78%
Rekommendation	80%	82%
Trivsel	***	86%
Trygghet	***	88%
Kunskap	***	85%
LBS	2009/2010	2010/2011
Nöjdhet	71%	72%
Rekommendation	76%	79%
Trivsel	***	83%
Trygghet	***	88%
Kunskap	***	79%

Svarsfrekvens	Trollhättan	LBS
09/10	70%	72%
10/11	70%	79%

Uppgifter och mål i gymnasieskolans läroplan (Lpf94)

Huvuduppgifter 1.3

Alla elever ska genomgå en fullständig gymnasieutbildning.

Utbildningen ska ge var och en möjlighet till en harmonisk och allsidig utveckling.

Eleverna har den beredskap för den omställning som krävs när betingelser i arbetsliv och samhällsliv förändras.

Kunskaper – uppnåendemål 2.1

Eleverna kan uttrycka sig i tal och skrift så väl att elevens språk fungerar i samhälls-, yrkes- och vardagslivet och för fortsatta studier.

Eleverna kan söka sig till saklitteratur, skönlitteratur och övrigt kulturutbud som en källa till kunskap, självinsikt och glädje.

Eleverna kan använda engelska på ett funktionellt sätt i yrkes- och vardagsliv och för fortsatta studier.

Eleverna kan formulera, analysera och lösa matematiska problem av betydelse för yrkes- och vardagsliv.

Eleverna har förutsättningar för att delta i demokratiska beslutsprocesser i samhälls- och arbetsliv.

Eleverna har förmåga att kritiskt granska och bedöma det eleven ser, hör och läser för att kunna diskutera och ta ställning i olika livsfrågor och värderingsfrågor.

Eleverna kan observera och analysera människans samspel med sin omvärld utifrån ett ekonomiskt och ekologiskt perspektiv.

Eleverna har kunskaper om förutsättningarna för en god hälsa.

Eleverna kan hämta stimulans ur estetiskt skapande och kulturella upplevelser.

Kunskaper – strävansmål 2.1

Eleverna tillägnar sig goda kunskaper i de kurser som ingår i elevens studieprogram.

Eleverna kan använda sina kunskaper som redskap för att formulera och pröva antaganden och lösa problem, reflektera över erfarenheter, kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden, lösa praktiska problem och arbetsuppgifter.

Eleverna tror på sin egen förmåga och sina möjligheter att utvecklas.

Eleverna utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande.

Eleverna utvecklar förmågan att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra.

Eleverna kan överblicka större kunskapsfält och utvecklar en analytisk förmåga och närmar sig ett alltmer vetenskapligt sätt att arbeta och tänka.

Eleverna utvecklar kunskaper för ett föränderligt yrkesliv och för att kunna påverka arbetsliv och samhällsliv.

Eleverna ökar sin förmåga att självständigt formulera ståndpunkter grundade på såväl empirisk kunskap och kritisk analys som förnuftsmässiga och etiska överväganden.

Eleverna kan använda kunskaper som redskap för att formulera och pröva hypoteser och lösa problem.

Eleverna har god insikt i centrala delar av det svenska, nordiska och västerländska kulturarvet.

Eleverna har kunskaper om de nationella minoriteternas kultur, språk, religion och historia.

Eleverna har kunskaper om internationell samverkan och globala samband.

Eleverna kan bedöma skeenden ur svenskt, nordiskt, europeiskt och globalt perspektiv.

Normer och värden – strävansmål 2.2

Eleverna vidareutvecklar sin förmåga att göra medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper och personliga erfarenheter.

Eleverna respekterar andra människors egenvärde och integritet.

Eleverna accepterar inte att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling samt medverkar till att bistå människor.

Eleverna förstår och respekterar andra folk och kulturer.

Eleverna kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen.

Eleverna visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

Ansvar och inflytande – strävansmål 2.3

Eleverna tar personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö.

Eleverna utövar aktivt inflytande över sin utbildning.

Utifrån kunskap om demokratins principer vidareutvecklar eleverna sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Eleverna utvecklar sin vilja att aktivt bidra till en fördjupad demokrati i arbetsliv och samhällsliv.

Eleverna stärker sin tilltro till den egna förmågan att själv och tillsammans med andra ta initiativ, ta ansvar och påverka sina villkor.

Arbete och samhällsliv – strävansmål 2.4

Eleverna utvecklar sin självkännet och sin förmåga till individuell studieplanering.

Eleverna kan medvetet ta ställning till fortsatt studie- och yrkesinriktning på grundval av samlade erfarenheter och kunskaper samt aktuell information.

Eleverna ökar sin förmåga att analysera olika valmöjligheter och bedöma vilka konsekvenser dessa kan ha.

Eleverna får kännedom om arbetslivets villkor, särskilt inom sitt studieområde, samt om möjligheter till utbildning, praktik m.m. i Sverige och andra länder.

Eleverna är medvetna om att alla yrkesområden förändras i takt med teknisk utveckling, förändringar i samhälls- och yrkesliv och ökad internationell samverkan. Eleven ska därmed förstå behovet av personlig utveckling i yrket.

Bedömning och betyg 2.5

Eleverna tar ansvar för sitt lärande och sina studieresultat.

Eleverna kan bedöma sina studieresultat och utvecklingsbehov i förhållande till kraven i kursplanerna.

Programmål.

LBS Media

LBS Media följer programmålet för det nationella Medieprogrammet (SKOLFS 1999:12) enligt nedan. Även LBS Musikproduktion i Lund, Borås och Trollhättan följer dessa program mål.

Syfte

Medieprogrammet syftar till att ge grundläggande kunskaper inom området kommunikation samt till att ge en bred orientering inom hela medieområdet. Programmet syftar även till att ge en grund förett fortsatt lärande i arbetslivet och för vidare studier.

Utbildningens karaktär och uppbyggnad

Tyngdpunkten i medieprogrammet är kommunikation i teori och praktik. Medieområdet är i ökande omfattning en viktig del av samhället och kunskap om kommunikation via bild, text och ljud behövs inom många olika verksamheter och på olika nivåer. Utbildningen ger förståelse och erfarenhet av kommunikation genom olika medier samt ger tillfälle att pröva och utveckla den egna förmågan att förmedla budskap. I utbildningen behandlas huvudsakligen masskommunikationen via medier.

Insikter om kommunikation utvecklas i utbildningen genom att eleverna lär sig kommunicera budskap till olika mottagare. Förståelse av mediernas roll och förutsättningar skapas genom arbete med medietekniken. Hantering av medietekniken är med andra ord inte bara ett mål utan också ett pedagogiskt redskap.

Bild, text och ljud är byggstenar i utbildningen. Bilden som kommunikativ budbärare har en stor plats och bildkunskap i olika former har en viktig roll. Text representeras i utbildningen av skrivandet, som är en basfärdighet i flera medieformer. Ljud har en nära koppling både till talad text och till rörliga bilder inom radio- och TV-området.

Multimedia, där bild, text och ljud samverkar i en helhet, är en teknik som ingår i utbildningen.

För att kunna möta den snabba tekniska utvecklingen ger utbildningen en bred kompetens där såväl teoretisk som teknisk förståelse poängteras. Den ger också en bred bas av kunskaper både i kärnämnen och grundläggande medieämnen och skapar en grund för fortsatt lärande inom de aktuella yrkesområdena.

Datorn är ett dagligt verktyg inom mediaområdet och kunskaper i att använda den moderna informationstekniken är något som utvecklas i varje del av utbildningen. Inom flera av de verksamhetsområden som programmet utbildar för ingår uppgiften att påverka en mottagare med olika slags budskap. Därför genomförs utbildningen av ett etiskt perspektiv. En stark internationell anknytning är utmärkande för mediaområdet. Det internationella perspektivet präglar därför utbildningen.

Språkliga färdigheter i svenska och engelska är centrala i utbildningen. Språket är ett redskap för kommunikation, men också för reflektion och lärande. I utbildningen utvecklas en analytisk förmåga, en bred språklig repertoar och en förståelse av att språket måste anpassas efter kommunikationssituationen. En samverkan mellan kärnämnen och karaktärsämnen är nödvändig för att utbildningen ska utveckla den kombination av kompetens som efterfrågas i arbetslivet.

Miljöperspektivet präglar utbildningen både vad gäller fysisk och psykosocial arbetsmiljö och förutsättningar för en ekologiskt hållbar utveckling.

Den snabba tekniska utvecklingen inom medieområdet ställer stora krav på utbildningen samt dess anknytning till arbetslivet. Den arbetsplatsförlagda utbildningen har en central betydelse för att skapa helhet. Den ger färdighetsutbildning och ökar förståelsen för den yrkesverksamhet som programmet förbereder för. Den ger också förtrogenhet med normer och krav i arbetslivet.

Skolans ansvar

Skolan ansvarar för att eleverna vid fullföljd utbildning:

- har förmåga att i några medieformer med hjälp av relevant teknik gestalta budskap och beskriva idéer, händelser och förhållanden,
- kan välja medium, utrustning och material utifrån kvalitetsaspekter, ekonomi, säkerhet och miljö,
- har utvecklat förmågan att på ett fantasirikt sätt överföra idéer till praktiskt fungerande produkter i ett professionellt sammanhang,
- har kunskap om sambanden mellan de olika leden i produktionsprocessen och kraven på kvalitet i vart och ett av dessa,
- kan analysera sina metoder och sitt arbetsresultat utifrån de etiska regler som gäller inom medieområdet,
- kritiskt kan granska värderingar och attityder i mediernas budskap samt problematisera förhållandet mellan människor, medier och samhälle,
- har förmåga att diskutera och ta ställning till etiska frågor och förhållningssätt som rör yrkesutövningen,
- kan kommunicera på svenska och engelska med sikte på behovet i yrket, samhällslivet och vidare studier,
- kan använda informations- och kommunikationsteknik inom verksamhetsområdet,
- har kunskaper om faktorer som påverkar hälsa och säkerhet och har kännedom om hur arbetsmiljöfrågor hanteras inom berörda verksamheter samt kan verka för en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö,
- har insikt om hur kretsloppstänkande kan tillämpas samt hur resurs- och energihushållning kan användas inom de verksamheter som utbildningen berör,
- har kännedom om de bestämmelser och internationella överenskommelser som gäller för området.

Programmål

LBS Musikproduktion

LBS Musikproduktion i Halmstad och Kungsbacka följer program målet för det nationella Estetiska programmet (SKOLFS 1999:12) enligt nedan, med musikinriktning.

Syfte

Estetiska programmet syftar till att ge grundläggande kunskaper inom kultur och estetik samt att ge möjlighet att allsidigt utveckla förmågan till skapande, inlevelse och uttryck. Programmet syftar vidare till att ge eleverna vana vid att möta, uppleva och analysera uttryck inom olika konstarter samt till att förbereda för fortsatta studier och för lärande i arbetslivet inom såväl estetiska som andra verksamhetsområden.

Utbildningens karaktär och uppbyggnad

I det estetiska programmet betonas den egna skapande verksamheten. Utbildningen ger förståelse av olika konstnärliga uttrycksformer och av gränsöverskridande samarbete och ger tillfälle att pröva och utveckla den egna förmågan att uttrycka sig. Detta kan vara ett medel för personlig utveckling och självförverkligande och kan kombineras med ett allmänt estetiskt intresse.

Begreppet estetik används inom det estetiska programmet i en vid betydelse. Med estetik avses i dag ett vidare fält än "läran om det sköna" och studier av konstverken. Estetiken inbegriper upplevelsen av allt som människan skapat och formerna för hur detta skapande arbetas fram samt de bakomliggande idéerna. I estetiken inryms också förståelsen av den egna kulturens och andra kulturernas uttrycksformer och värderingar samt förmågan att kommunicera med estetiska uttryck.

Utbildningen ger tillfällen till diskussion kring olika uppfattningar om konst, konstformer och estetiska värden. Därigenom övas förmågan att uppleva, reflektera kring och analysera skapande verksamhet i vid bemärkelse. Språket är ett viktigt redskap för att tolka och förmedla olika former av estetiska upplevelser. Utbildningen ställer därför även krav på språkkunskaper utöver svenska, samt förståelse för andra kulturella mönster.

En bred kulturhistorisk orientering och vana vid att reflektera kring estetiska kulturyttringar ökar förmågan att tillägna sig andra kulturernas uttrycksformer och värderingar. Den kulturhistoriska bredden i utbildningen stärks även genom nära samverkan mellan estetiska ämnen och övriga ämnen i programmet. Förståelsen av olika estetiska produkter från olika

tider utvecklas genom att produkterna sätts in i sitt historiska och kulturella sammanhang.

Genom användning av datorer i de estetiska karaktärsämnen ges tillfälle att praktiskt pröva möjligheterna att skapa bild, text, musik, ljud, ljus och rörelse.

I den skapande verksamheten tydliggörs miljöperspektivet på olika sätt i de olika inriktningarna. Val av färg eller material inom bild och form, ljudstyrka inom musik, belysning och lokaler inom dans och teater är exempel på miljöfrågor i utbildningen. Andra infallsvinklar på miljöperspektivet i utbildningen är synen på människans förhållande till naturmiljön under olika epoker, sättet att gestalta naturen i olika konstformer och utnyttjandet av naturmaterial sett ur estetiskt perspektiv.

För att ge insikt i arbetslivets villkor och därmed konkretisera utbildningen finns inom programmet möjlighet till arbetsplatsförläggning av delar av utbildningen.

Skolans ansvar

Skolan ansvarar för att eleverna vid fullföljd utbildning:

- har kunskap om och erfarenheter av arbete med olika estetiska uttrycksformer och kan analysera, tolka och använda estetiska uttryck för kommunikation och påverkan,
- har kännedom om historiska och kulturella förhållanden i Sverige och andra länder samt har kännedom om nutida nationella och internationella strömningar och estetiska uttryck,
- har förmåga att diskutera och ta ställning till etiska frågor och förhållningssätt som rör yrkesutövningen,
- kan kommunicera på svenska och engelska med sikte på det estetiska verksamhetsområdet, samhällslivet och vidare studier,
- kan använda informations- och kommunikationsteknik inom verksamhetsområdet,
- har kunskaper om faktorer som påverkar hälsa och säkerhet och har kännedom om hur arbetsmiljöfrågor hanteras inom berörda verksamheter samt kan verka för en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö,
- har insikt om hur kretsloppstänkande kan tillämpas samt hur resurs- och energihushållning kan användas inom de verksamheter som utbildningen berör,
- har kännedom om de bestämmelser och internationella överenskommelser som gäller för området.

Programmål

LBS Spelutveckling

Förutom det nationella medieprogrammets program mål (SKOLFS 1999:12) tillkommer nedanstående för utbildningen LBS Spelutveckling.

Syfte

Utbildningen syftar till att ge eleven fördjupade kunskaper inom spelutveckling, både teoretiska och praktiska. Utbildningen ska ge eleven förutsättningar att utveckla och fördjupa den kunskap som behövs för att kunna planera, skapa och programmera spel. Utbildningen ska ge eleven en såväl teknisk som praktisk kunskap i spelutveckling och kunna öka elevens kreativitet vad det gäller speldesign. Eleven ska ha förståelse för hur sambandet av ljud och grafik skapar en spelupplevelse. Eleven ska ha kunskaper i 3d-modellering och animation.

Utbildningen ska vidare ge eleven förståelse för hur datorspel har utvecklats genom historien och känna till olika typer av plattformar för spel. Eleven ska även ha god kännedom om objektorienterade programmeringsspråk. Eleven ska ha kunskaper i hur man skapar grafik för spel och ha kännedom om färglära. Eleven ska kunna producera spel utifrån egna såväl som andras idéer.

Profilen ska ge eleven förståelse för hur designdokument skapas och efterföljs. Eleven ska ha kunskaper i hur användaren interagerar med spelet och kunna göra användarstudier, utvärderingar och dokumentation. Eleven ska ha förståelse för hur arbete i grupp fungerar. Utbildningen ska ge eleven kunskaper i hur man skapar en portfolio för att visa upp arbetsprover. Utbildningen ska ge behörighet för vidare studier vid de spelutvecklingsutbildningar på högskolenivå som finns i Sverige.

Skolans ansvar

Skolan ansvarar för att eleverna vid fullföljd utbildning:

- Har en god allmän orientering om spelbranschen.
- Har förmåga att problematisera förhållandet mellan spelbranschen och samhället.
- Har kunskaper i 3d-modellering och animation
- Har praktiska färdigheter i spelproduktion
- Har grundläggande kunskaper inom HCI (human-computer-interaction).
- Har etablerat kontakter gentemot spelbranschen.
- Har grundläggande kunskaper i objektorienterade programmeringsspråk.

Programmål

LBS Journalistik

Syfte

LBS Journalistik är en samhällsvetenskaplig utbildning som syftar till att utveckla en, på humanvetenskap och samhällsvetenskap grundad, kunskap om människors villkor och verksamhet. Utbildningen syftar även till att utveckla redskap att formulera, analysera och lösa problem inom flera ämnesområden. Journalistik och media är utbildningens unika profil. LBS Journalistik förbereder främst för vidare studier.

Utbildningens uppbyggnad och karaktär

Utbildningen erbjuder en bredd som ger kunskaper inom många skilda områden och beredskap att inhämta ny kunskap inom det humanistiska, språkvetenskapliga och samhällsvetenskapliga området och utgör en grund för vidare studier på universitet eller högskola. Samtidigt får eleven tillfälle att utveckla sina kunskaper för att hantera medier för att förmedla budskap till olika mottagare i olika former – något som eleven har nytta av oavsett vilken sysselsättning eleven än söker sig till i framtiden. I karaktärsämnena ingår bland annat skrivande journalistik, mediekunskap, redigering/desktop publishing, foto samt fördjupande kunskaper i samhällskunskap.

Den valbara medieprofilen ger eleven djupare kunskaper inom valt medieområdet för att kunna spegla dagens krav på journalisters kompetens. Eleven studerar journalistikens och informationens olika roller och hur man kritiskt granskar fakta och värderingar i olika tryckta medier. Eleven lär sig också att hantera olika verktyg för att ta fram, analysera och utforma underlag till budskap för olika syften, medier och målgrupper.

Samverkan mellan kärnämnen och karaktärsämnen är en förutsättning för att skapa helhet i utbildningen och för att utveckla den kompetens som utbildningen syftar till.

I utbildningen övas förmågan att finna och analysera samband, att formulera problem och föreslå lösningar. Att tolka, förstå och förklara är viktiga aktiviteter i utbildningen. Genom studier i engelska och i andra främmande språk skapas möjligheter för kontakter över nationsgränser och en förberedelse för fortsatta studier och deltagande i ett alltmer internationaliserat arbetsliv. I utbildningen kan i princip alla språk studeras, moderna såväl som klassiska. Kontakterna med andra länder och kulturer ökar, bland annat som en följd av den snabba utvecklingen inom informationstekniken. Inom de humanistiska och samhällsvetenskapliga sektorerna är användningen av informationsteknik mycket utbredd. Utbildningen ger god vana att använda informationstekniken som ett verktyg för lärande, kommunikation och informationssökning.

Miljö- och resursfrågor är en viktig del i utbildningen. Insikter i sådana frågor utvecklas på ett naturligt sätt under studi-

erna. Detta bidrar till att skapa en samlad förståelse av dessa frågor och för hur miljöfrågor kan lösas genom samverkan mellan olika discipliner inom naturvetenskap, samhällsvetenskap och humaniora.

Skolans ansvar

Skolan ansvarar för att eleverna vid fullföljd utbildning:

- har utvecklat ett intresse för samhällsvetenskapliga frågeställningar och kan söka, tolka och analysera information samt formulera och lösa problem med hjälp av samhällsvetenskapliga metoder
- kan tillämpa ett humanistiskt och samhällsvetenskapligt arbetsätt vad avser problemlösningsmetodik, modelltänkande, textkritik och teorikonstruktion
- kan utnyttja begrepp och teoretiska modeller i sitt tänkande och inser betydelsen av successiv revidering och utveckling av modeller och begrepp
- kan anlägga ett historiskt perspektiv på företeelser och skeenden i samhället
- har kännedom om det mångkulturella samhället och den ökande internationaliseringen i världen och följderna av dessa processer för samhällsutvecklingen i olika länder och kontinenter
- kan använda informationsteknik på ett sätt som stärker förståelse, begreppsutveckling och kommunikation samt har kunskaper om informationsteknikens möjligheter och problem
- kan kommunicera sina kunskaper och erfarenheter i tal och skrift samt har tillägnat sig insikter om språket som en väg till lärande och begreppsutveckling
- kan använda engelska och andra främmande språk på ett funktionellt sätt i tal och skrift inom det samhällsvetenskapliga området och i andra sammanhang
- har fördjupade kunskaper om miljö- och resursfrågor och om samspelet mellan miljö, teknik, politik, ekonomi och etik i detta sammanhang
- har förvärvat en ekologisk grundsyn och har insikt i hur samhällsvetenskapliga tillämpningar kan användas för att skapa goda levnadsförhållanden och en livskvalitet som är förenlig med en hållbar utveckling
- har en god allmän orientering inom medieproduktion
- har förmåga att problematisera förhållandet mellan media och samhälle
- har grundläggande kunskaper om det skrivna språket och kunskaper i journalistikens skrivande hantverk
- har praktiska färdigheter i vald medieprofil
- kunskaper i massmedias roll i dagens samhälle
- har utvecklat ett källkritiskt förhållningssätt
- kan finna, sortera och bearbeta information med ett analytiskt perspektiv
- kan presentera och paketera ett informationsinnehåll på ett tillgängligt sätt i ord, bild och design för press, webb och etermedier.

Programmål

LBS Arkitekt

Syfte

LBS Arkitekt är en utbildning med fokus på arkitektens roll. Kunskaper i form av byggnadshistoria, stadsmiljöer, konsthistoria varvas med kurser i CAD för att rita byggnader. Eleven får även lära sig att med modern teknik och 3D-grafik, visualisera byggnader och miljöer. Utbildningen är inriktad mot arkitektur, med fokus på visualisering av byggnader och miljöer genom 3D-grafik och digitala medier.

Utbildningen syftar även till att ge en grund för ett fortsatt lärande i arbetslivet och för vidare studier samt till att utveckla insikter i företagandets villkor.

Utbildningens karaktär och uppbyggnad

LBS Arkitekt fokuserar på tre områden, ritning, arkitektur och visualisering. Cad-teknik A–C samt rit- och mätteknik är alla kurser som ger kunskaper i uppritande. Miljöanpassad arkitektur, Staden och framtiden, Nutida konst, Kultur- och idéhistoria är kurser som fokuserar på historiska perspektiv och arkitektens utformning. I det tredje området handlar det om att visualisera och gestalta byggnader och miljöer och här ingår såväl multimedia A och B, Virtuella miljöer, 3D-Animation och Digitalt skapande.

Arkitektens arbete har förändrats i och med ny teknik. Behovet av att visualisera och presentera byggnadsobjekten ökar. Genom 3D-grafik, rörlig bild och multimedia kan arkitekten i dag publicera ritningarna och byggnaderna på ett virtuellt sätt så att slutkunden lättare kan få en förståelse för hur byggnaden är konstruerad och vilka fördelar den har. Inom de beröra sektorerna är användningen av informationsteknik mycket utbredd. Utbildningen ska ge god vana att använda datorer som verktyg och att använda informationsteknik för lärande och kommunikation.

Efter LBS Arkitekt kan eleven läsa vidare på universitet eller högskola, programmet ger behörighet för att kunna läsa arkitektutbildningarna på Kungliga Tekniska Högskola, Lunds Universitet eller Chalmers Tekniska Högskola. Utbildningen ger även kunskaper för att kunna gå direkt ut i arbetslivet inte bara på en arkitektbyrå utan även mot andra typer av arbeten där man har behov av visualisering och kunskaper i konst och kultur, exempel kan vara museieassistenter eller spelutvecklare.

Inom de matematiska, naturvetenskapliga och tekniska sektorerna är användningen av informationsteknik mycket utbredd. Utbildningen ska ge god vana att använda datorer som verktyg och att använda informationsteknik för lärande och kommunikation.

Språket är ett redskap för kommunikation men också för reflektion och lärande. Förmågan att använda svenska språ-

ket utvecklas i undervisningen inom alla ämnen. Genom att uttrycka sig i tal och skrift i alla ämnen underlättas begrepps-förståelsen och utvecklingen av en analytisk förmåga.

Engelska språket har en central roll i utbildningen. Genom att även i karaktärsämnena läsa texter på engelska och använda engelska för både skriftlig och muntlig kommunikation, läggs en grund för samverkan över nationsgränser och en beredskap för fortsatta studier och yrkesliv. Utbildningens uppbyggnad och struktur tillåter flexibilitet och fortsatt utveckling. Såväl individuella lösningar som lösningar i samverkan med näringslivet är möjliga, dock ingår inte APU i utbildningen. De gemensamma karaktärsämnena ger tillsammans med kärnämnen en introduktion till teknik och teknikutveckling samt den kunskap som utgör en grund för fortsatta studier inom teknik, naturvetenskap eller andra områden.

Skolans ansvar

Vid fullföljd utbildning ansvarar skolan för att eleven:

- har praktisk handlings- och problemlösningsförmåga, individuellt och tillsammans med andra, i teknikutveckling, teknikanvändning och teknisk kommunikation
- kan använda datorer och informationsteknik på ett sätt som stärker förståelse, begreppsutveckling och kommunikation samt har kunskaper om informationsteknikens möjligheter och problem
- har kännedom om återvinning och återanvändning av material, samt medvetenhet om vad detta innebär för hushållning med resurser, energibesparing och minskad belastning på miljön
- har förmåga att diskutera och ta ställning till etiska frågor och förhållningssätt som rör yrkesutövningen
- kan kommunicera sina kunskaper och erfarenheter i tal och skrift samt har tillägnat sig insikter om språket som en väg till lärande och begreppsutveckling
- kan använda engelska på ett funktionellt sätt i tal och skrift inom det tekniska området och i andra sammanhang
- har kännedom om de bestämmelser och internationella överenskommelser som gäller för området
- har fördjupad kunskap att i några medieformer med hjälp av relevant teknik gestalta budskap och beskriva idéer, handlingar och förhållanden
- kan välja medium, utrustning och material utifrån kvalitetsaspekter, ekonomi, säkerhet och miljö
- har utvecklat förmågan att på ett fantasirikt sätt överföra idéer till praktiskt fungerande produkter i ett professionellt sammanhang